

NEVARNO ZAOSTROVANJE NA SREDNJEM VZHODU

Sovjetsko opozorilo izraelski vladi v zvezi z izzivanji proti Arabcem

Izraelski zunanji minister pravi, da hoče SZ odvrniti pozornost od dogodkov v Evropi - Izrael bo v OZN predložil svoj načrt o Srednjem vzhodu

MOSKVA, 25. — Načelnik tiskovnega urada sovjetskega zunanjega ministrstva Zamiatin je na današnji tiskovni konferenci izjavil, da ima sovjetska vlada za potrebno nadaljeovati opozorilo izraelsko vlado na veliko odgovornost, ki izhaja iz njenih nevarnih izzivanj proti Izraelu, Jordaniji in Siriji.

Zamiatin je poudaril odgovornost Izraela za nedavno vrsto krvavih incidentov in je dodal, da pot, katero bi hoteli Izrael in njegovi varuhi spraviti sedanji razvoj na Srednjem vzhodu, lahko pripelje zelo hudo posledice za mir. Zato je dolžnost vseh mirolnih sil, da se sprepreči nova nevarna eksplozija na tem področju.

Na zadevno vprašanje je Zamiatin odgovoril, da se ni menjalo sovjetsko stališče, ki ga je lani obrazložil zunanji minister Gromiko glede pravice do obstoja izraelske države. Pripomnil pa je, da se Izrael ne ozira na resolucijo varnostnega sveta od 22. novembra 1967, katerega glavna točka je ukinitev izraelskih sil z zasedenega ozemlja. To ravnanje izraelske vlade je v skladu z OZN in Jarringovega posredništva, da voditi krogi Izraela naslanjajo svojo politiko na stalno napadanje in ne na politično ureditev.

Izjava omenja zatem izraelski napad od 8. septembra na področju Srednjega vzhoda, ki je Izrael upošteval topništvo, tanke in celo rakete proti Suezu, Ismailiji in drugim egipčkim mestom.

Dokument obtožuje zatem izraelske ekstremiste, predsednika vlade Eškola in izraelsko vlado, da skušajo izvajati svoje načrte za priključitev arabskega ozemlja. Zamiatin poudarja, da so Arabci pripravljani na mirno rešitev in omenja predlog ZAR, naj se pripravi načrt postopnih zapadstov za izvajanje resolucije varnostnega sveta.

Na vprašanje glede nadzorstva nad oborožitvijo je Zamiatin odgovoril, da bi o omejitvi oborožitve na tem področju mogli razpravljati šele po umiku izraelskih čet iz zasedenega ozemlja. Glede neposrednih pogajanj s posameznimi arabskimi državami pa je Zamiatin izjavil: «Govoriti o neposrednih pogajanjih pomeni poizkus izogniti se izzivanju in oslabevanju varnostnega sveta o Srednjem vzhodu in prikrižati svoje obstrukcijske namene. Poleg tega je poizkus, da bi postavili na isto raven napadalec in žrtev. Kdor misli, da bo Izrael dobil nagrado za svoj napad, se zelo moti. Potrebno je, da Izrael prizna resolucijo varnostnega sveta in da si ne izmišlja izgovorov.»

Na vprašanje, ali sovjetsko opozorilo pomeni, da so Sovjetska zveza in arabske države mnenja, da so izbrane vse možnosti za politično ureditev, je Zamiatin odgovoril: «Ne pomeni, da smo izgubili zaupanje v politično ureditev, toda niti ne pomeni, da bo Izrael lahko nadaljeval svojo obstrukcijo.»

Nekemu časnika, ki je vprašal, ali lahko postavi vprašanje o Češkoslovaški, je Zamiatin odgovoril: «Kdor dela te primerjave, ne razume točno nobene od obeh vprašanj. Upravičeno Srednjega vzhoda je napad. Stanje na Češkoslovaškem pa je zadeva, ki se tiče zavezniških obveznosti in časne intervencije zavezniških čet, ki je nastala zaradi potrebe, da se po magga proti kontrarevoluciji.»

Egipčovski tisk je mnenja, da je blizu izraelski napad, in pravi, da bi izraelci spopadi, ki se ponavljajo, večjo nevarnost novih večjih spopadov.

Izraelski zunanji minister A. Eban je med svojim potovanjem v New York, kjer se bo udeležil zasedanja skupščine OZN, prišel danes v Rim, kjer se je sestel z zunanjim ministrom Medicijem.

Na letališču je A. Eban izjavil, da se bo v New Yorku pogovarjal z Jarringom. Glede trditve ameriškega tiska o morebitnem sestanku med Izraelom, ZAR in Jordanijo s posredovanjem Jarringa, je Eban izjavil, da do sedaj ne more nič reči in da se bo vedelo kaj več čez nekaj dni, ko bo imel v New Yorku potrebne sestanke.

Glede načrta, ki ga bo Izrael predložil v OZN, je Eban izjavil, da ne gre za načrt, ki se bo omejil na vprašanje palestinskih beguncev, temveč za celoten načrt za stalen mir na Srednjem vzhodu, v katerega bo vključeno tudi vprašanje beguncev.

Popoldne je imel A. Eban tiskovno konferenco, na kateri je izjavil, da je Izrael pripravljen pogajati se «o pravem miru» z «dobro začetnimi, varnimi in stalnimi mejami, ki naj ne bodo običajne demarkacijske črte». Treba pa je doseli dobro določeno pravno in politično ureditev. Mir na Srednjem vzhodu mora predvideti skupnost suverenov držav, ki naj sodelujejo po zgledu evropske integrirane skupine in ki naj uživajo vso svobodo trgovine in plobove.

Na vprašanje, ali sovjetski časniki, ki so v Srednjem vzhodu ne kaže nobene temeljite spremembe sovjetske politike na tem področju. Glede izjav egipčevskega ministra Riada v Londonu o možnosti izbruh novega oboroženega spopada je Eban odgovoril, da «Srednji vzhod ne potrebuje vojnih sil, temveč mir». Dejal je nato, da je Izrael pripravljeno pogajati se «na sedanjih doseglih ozemelnih položajih, toda ne more se povrniti na stanje, kakršno je bilo pred julijem 1967». Trdil je, da ni nobene resolucije OZN, ki bi zahtevala umik na te položaje. Dejal je tudi, da ni nikoli bilo stalnih meja.

Zatem je Eban izjavil, da razprava v Združenih narodih ne daje

Izvoljeni predsedniki odborov OZN

NEW YORK, 25. — Italijanski stalni predstavnik v OZN Piero Vinci je bil danes izvoljen za predsednika političnega odbora, somalski predstavnik Abdulrahim Aby Farah pa je bil izvoljen za predsednika posebnega političnega odbora. Gospodarski odbor bo predsedoval gamski predstavnik Richard M. Akvei, socialnemu odboru avstrijski predstavnik Eric Nettel, odboru za skrbištvu predstavnik Trinidada in Tobaga Patrick Solomon, beloruski predstavnik Čerušenko je bil izvoljen za predsednika odbora za proračun, indijski predstavnik Krušan Rao pa za predsednika pravnega odbora.

V Washingtonu je predstavnik ameriškega državnega departmaja izjavil, da se bo Dean Rusk zelo verjetno sestel prihodnje dni s sovjetskim zunanjim ministrom Gromikom v New Yorku.

Dean Rusk se bo 7. septembra sestel v New Yorku z raznimi zunanjimi ministri držav atlantskega pakta. Sestanka se bo verjetno udeležil tudi zahodnonemški minister Brandt, ki bo prišel v New York, čeprav ni Zahodna Nemčija članica OZN.

Novi češkoslovaški predstavnik v OZN Zdenek Černik je ponovil, da njegova vlada naspotuje pokus, da se na kakršni koli način postavi pred glavno skupščino OZN češkoslovaška vlada. Dodal je, da njegova vlada želi rešiti izključno v okviru socialistične skupnosti sedanja vprašanja in da bi vsaka intervencija OZN lahko samo ovirala proces normalizacije. Dodal je: «Upajmo, da bo javno mnenje razumelo naš položaj in da nam bo pomagalo.»

Na zadevno vprašanje je odgovoril, da je bil bivši zunanji minister Hajek imenovan za člana akademije znanosti.

NEMIRI V MEHIKI NE POJENJAJO

Sedem oseb so ubili v zadnjih dveh dneh

Studentje zahtevajo od Mednarodnega Rdečega križa, naj pridejo njegovi predstavniki pogledat, kaksno stanje je v Mehiki

CIUDAD MEXICO, 25. — Tisk objavlja danes, da so nemiri zadnjih dveh dni zahtevali sedem smrtnih žrtev: ubiti so bili trije policijski agenti, trije študentje in neka oseba, ki se je nenamerno približala področju nemirov. Hudo ranjenih je 13 oseb.

Po nemirih v noci od ponedeljka na torek, ko je prišlo do močnih spopadov v četrti Santo Tomas, kjer je sedež Politehnik, je bilo večerj podnevi razmeroma mirno. Vendar so študentje nastopili tudi podnevi v manjših skupinah ali kot oostroleci proti policijskim avtomobli, ki so patulirali po mestu, zlasti po severnem delu.

Neka vest javlja, da so Politehnik z modernim poslopjem v Zatecenu vred vojakov vrstni univerzitetnim oblastem. Te vest pa je v nasprotju z drugo vestjo, da so namreč študentje Politehnik napovedali za petek masovno zborovanje v severnem delu prestolnice, kjer nameravajo protestirati proti policijski in vojaški zasedbi šol in nacionalne univerze.

Danes bi se moral sestati univerzitetni svet, ki naj bi se izrekel o tem, ali sprejme ostavko rektorja univerze Javiera Barrosa Sierra ali ne.

Dogodki v prestolnici imajo svojo odmev tudi v posameznih pokrajinah. Tako je v Chilpancingu, prestolnici države Guerrero, okrog 300 km južno od Ciudad Mexico, vojska že preventivno zasedla univerzitetne oblasti pa so se voljali umaknili študentje v državi Morelos na jugu Mehike so pričeli stavko iz solidarnosti s svojimi tovariši iz prestolnice študentje stavko tudi v državah Chihuahua in Yucatan; stavka pa se širi tudi v državo Puebla. Končali pa so stavko v državah Vera Cruz in Sinaloa. V državi Nuevo Leon so študentje zaprli osem šol in fakultet.

Policijska skupna dogodka prikazuje v manj dramatični obliki, pred vsem zanika, da bi bilo med neredi 15 mrtvih, kot so poročali nekatere listi. V nekem poročilu, ki so ga podpisali trije študentje v imenu skoraj 170.000 študentov univerzitet v Politehniku, se zatrjuje, da je še mnogo ranjenih študentov na Politehniku, zasedeni po policiji. Ranjeniki ne marajo na zdravljenje v bolnišnicah, ker se boje, da jih ne bi potem prijavili oblastem. Z izjavo za tisk zahtevajo študentje od Mednarodnega Rdečega križa v Zenevi, naj pošlje svoje predstavnike v Ciudad Mexico, da bodo lahko ugotovili kaksno je položaj.

Medtem pa še ni bilo nobene formalne obtožbe proti aretiranim osebami, ki jih je bilo okrog 700, a so jih kačih 300 že izpustili.

General Luis Queto Ramirez, ki poveljuje policiji v prestolnici, je večerj zvečer prepovedal vsa javna zborovanja. Napovedal je, da bodo možje pod njegovo oblastjo, ki jih je okrog deset tisoč, z največjo energijo nastopili, ko bo treba razpršiti demonstracije.

NA AVENUE KLEBER 23. SEJA

Včerajšnja seja «ni bila kaj drugačna od drugih»

ZDA ne mislijo na zmanjšanje števila svojih čet v Vietnamu

PARIZ, 25. — Danes je bila na Avenue Kleber 23. plenarna seja zadržanih pogovorov med ZDA in Severnim Vietnamom. Severnovietnamska delegacija je vodil minister Phan Thuy, z njim je bil njegov pomočnik svetovalec Duc Thu, medtem ko sta bila na celu ameriške delegacije Averell Harriman in Cyrus Vance.

Kot po navadi se je Harriman pred sejo na kratko pogovarjal s časniki. Izjavil je, da Hanoi ni pričel kajke namere, da bi prekinil pogovore v Parizu. Tudi ameriški jih ne mislijo prekiniti, je dejal Harriman.

Na seji pa je Harriman poudaril, da je vietnamska (južna) republika suverena. Hanojska vlada ne napada z orožjem vietnamsko republiko ter tako kršila ženevske sporazume in mednarodne zakone. Vietnamska republika, je dejal Harriman, ima vso pravico, poklicati na pomoč druge države; ZDA in druge države pa imajo vso pravico, da poziv sprejeto in nuditi svojo pomoč.

Na koncu današnje seje, ki je trajala točno tri ure, je Harriman povedal časnika, da je bila vedno dolgo diskusijo tudi štiridesetminutna pavza za kavo. Ni pa bil nikoli povedal, kaj se je govorilo med odmorom. Znano je namreč, da pride večkrat prav med temi odmorom do koristne izmenjave mnenj med obojema delegacijama.

Šef severnovietnamske delegacije Phan Thuy pa je dejal, da današnja seja ni bila drugačna od drugih. Med sejo je Xuan Thuy zavrnil Harrimanove argumente zadrževanja vojske generalov Nguyen Van Thieuja in Nguyen Cao Kyja prišla na oblast z volitvami pod puškami ameriških zasedbenih sil in njihovih agentov». Brez podnevi ameriških čet bi lutkarska vlada in vojska takoj razpadli, je dejal Xuan Thuy. Hanojski predstavnik je nato ponovil znane zahteve.

Na tiskovni konferenci po današnjem razgovoru je predstavnik severnovietnamske delegacije Nguyen Thanh Le v odgovor na vprašanje nekega časnika dejal, da ZDA in večje število delegacij v zvezi s ponedeljkovimi izjavami U. N. je, da vietnamski problem ne spada v pristojnost OZN. Vendar se so zadovoljni, ko vidijo, da je OZN večje število delegacij v zvezi, ki izražajo svojo solidarnost vietnamskim ljudstvom.

Ponoči je topništvo FNO bombardiralo tri točke in med temi letališče Kontum, 420 km severozahodno od Sajgona. Nadalje so bombardirali tudi letališče Soc Trang v delti, 155 km jugozahodno od Sajgona. In končno so bombardirali še taborišča posebnih čet v bližini Tay Ninh.

Ameriški državni tajnik za obrambo Clark Clifford je danes izjavil, da nimajo v študiji načrtov, da bi dolocili zmanjšanje števila ameriških čet v Vietnamu v bližnji prihodnosti.

V POSLANSKI KOMISIJI ZA OBRAMBO

Razprava o parlamentarni preiskavi glede dejavnosti varnostne službe

Predkongresna dejavnost socialističnih struj - Delegacija CGIL pojde v Prago

RIM, 25. — Nadaljuje se zasedanje obeh zbornic italijanskega parlamenta. Senatu je zunanji minister Medici predložil položaj v Biafri. Omenil je pomoč Italije sestradanemu prebivalstvu vzhodne Nigerije. Politično in diplomatsko pa Italija ne bo posegala v afriške zadeve, saj spoštuje sklepe afriškega vrha. Biafra je po besedah zunanjega ministra, afriška in nigerijska notranja zadeva in je ni mogoče spraviti pred OZN, če tega ne zahtevajo afriške države same.

Poslanska zbornica je nadaljevala razpravo o ukrepih v korist nekaterih delov kmečkega prebivalstva, ki je bilo okoličevano zaradi slabega vremena.

Težišče političnega dne pa je bilo brez dvoma v poslanski in senatorski komisiji, v katerih so se obravnavala važna vprašanja, kot sta zakonski predlog o parlamentarni preiskavi o delu varnostne službe SIFAR in preosnova pokojniškega sistema.

V poslanski komisiji za obrambo, ki razpravlja o zakonskem predlogu o preiskavi dela SIFAR, skrivajo eksploziv za svoje diverzantske akcije. Na ta način je bilo omogočeno, da so našli in uničili več desetnih kilogramov eksploziva. Po izjavi Stijačića so vse do sedaj diverzantske akcije delo terorističnih organizacij, katerih voditelji so dobro znani francoskim oblastem in oblastem Zahodne Nemčije, katerim je Jugoslavija sporočila njihova imena. V emigrantskih organizacijah so mnogi teroristi v javnosti osebe, ki so se izselile iz Jugoslavije po letu 1950.

Manifestacije tujece v vzhodnoevropskih prestolnicah

LONDON, 25. — Urad mednarodnega gibanja proti vojni je sporočil, da je sedemdeset pripadnikov protestiralo v Moskvi, Varšavi, Budimpešti in Sofiji proti zasedbi ČSSR in vojni v Vietnamu ter ob tej priložnosti delilo letake. V vseh primerih so jih aretirali in nato izpustili. V Italiji je vzbudila večji prah «akcija» v Sofiji, katere so se udeležili štirje italijanski mladič menda iz vrst radikalne stranke in njih usoda še ni znana.

Kiesinger o mednarodnem položaju

BONN, 25. — Kancler Kiesinger je danes na plenarnem zasedanju parlamenta govoril o mednarodnem položaju in je ugotovil, da se je z zasedbo ČSSR položaj NATO poslabšal, ker je na tem ozemlju 20 sovjetskih divizij, medtem ko je nemško ozemlje sorazmerno slabo branjeno. Kancler je zato mnenja, da bo treba sprejeti najne posebnice, čeprav v isti sapi trdi, da ne bodo zvišali proračuna za vojsko, ker menda «nemoče zostriti položaja».

Kiesinger nato pravi, da vodi SZ široko propagandistično ofenzivo proti Zapadni Nemčiji, da bo odvrnila pozornost svetovnega javnega mnenja s svojega akta silve in da bi si ustvarila alibi. Omenil je tudi grožnje z vojaško intervencijo v Zapadni Nemčiji in se je v tej zvezi zahalil Veliki Britaniji, Franciji, in ZDA za odločno izjavo. Glede nadaljnjega razvoja pa pravi, da se ne upirajo bilansirani razorožitvi.

Izključitve iz KD

MESTRE, 25. — Deželno nadzorstvo KD je sklenilo izključiti iz stranke 17 vidnih članov zaradi njihovega nespotovanja uradnemu kandidatu v senatu Orsiniu.

Izključeni so pokrajinski predsednik in tajnik ACLI, tajnik sekcije KD v Padevani, nekaj šolnikov, občinskih svetovalec in sindikalist CISL.

Vsi so krivi, ker so naspotovali uradnemu kandidatu KD v Bellunu in so zato povabili volivce, «naj se pri volitvah ravna po svoji vesti in šele nato po strankinih ukazih». Stavrnje to bo privedlo do tega, da so člani ACLI v Bellunu glasovali za KD pri poslanskih volitvah, za senat pa oddali belo glasovnico. Tako so preprečili izvolitev bitvega

NOV USTAŠKI ZLOČIN V BEOGRADU

Na postaji počila bomba in ranila trinajst oseb

Izjave tajnika za notranje zadeve o delovanju terorističnih organizacij v Franciji in Zahodni Nemčiji

BEOGRAD, 25. — Danes zjutraj ob 2.13 je v garderobi železniške postaje v Beogradu nastala močna eksplozija, pri kateri je bilo 13 oseb ranjenih. Garderoba železniške postaje in prostori v njeni bližini so precej poškodovani. Večji del prtljage je uničen. Ranjene so takoj prepeljali v bolnišnico, kjer so pridržali na zdravljenju 5 oseb, med njimi dva mladičnika, ki sta hudo ranjena. Njihovo življenje je v nevarnosti.

Nocojnja eksplozija je peta od vrste diverzij, ki so jih člani emigrantskih terorističnih skupin izvedli letos v Beogradu. Aprila in maja je terorist Ivan Jelić, ki je bil pozneje obsojen na smrt, podtaknil dve bombi na železniško postajo, od katerih je samo ena eksplozirala in ranila 12 oseb. Eksplozija druge plastične mine 2. junija na topičerski železniški postaji je prizadela samo materialno škodo.

Dan kasneje je eksplozirala bomba pred prostori turistične agencije «Putnik» v Beogradu, ki je prav tako prizadela samo materialno škodo. Četiri, najhujši zločin teroristov je bila eksplozija tempirane mine 13. julija v kino dvorani «20. oktobra», ki je ranila 87 oseb.

V zvezi s terorističnimi dejanji je zvezi tajnik za notranje zadeve Radovan Stijačić danes v zvezi s skupščini na vprašanje poslancev, kaj so ukrenili, da se preprečijo teroristične akcije, obvestil poslance, da služba državne varnosti pozorno zasleduje delo terorističnih organizacij, od katerih ima ena sedež v Franciji, druga pa v Zahodni Nemčiji. Po podatkih službe državne varnosti so te organizacije v letu 1967 in 1968 planirale 161 diverzantskih akcij na jugoslovansko zastopstva v inozemstvu in razne objekte v Jugoslaviji. V tej dobi je služba državne varnosti aretirala tri diverzantske skupine in ugotovila teroristične razmere. Eksplozija druge plastične mine 2. junija na topičerski železniški postaji je prizadela samo materialno škodo.

PRED PRIPRAVLJALNIM SESTANKOM V BUDIMPEŠTI

Verjetno preložena konferenca partij

Soglasno stališče partij Italije, Francije, Velike Britanije in Avstrije

MOSKVA, 25. — Prihodnji teden bo v Budimpešti pripravljali sestanek komunističnih partij, na katerem se bi morali dogovoriti o načinu in o poteku moskovske konference partij, ki bi morala biti novembra. Vse pa kaže, da do te konference ne bo prišlo in to mnenje pričena prevladovata tudi v Moskvi, kjer so najprej menili, da gre pri staliških raznih partij za epihodno zadevo sedaj pa ugotavljajo, da gre za globlje razlike, ki bi očitno prišle do izraza na konferenci, ktere se številne partije ne bi udeležile.

Na pripravljalnem sestanku v Budimpešti sodelovala italijanska partija Enrico Berlinguer in Carlo Gallizi, ki ju je vodstvo pooblastilo, da obrazložita razloge, zaradi katerih meni, da se ne more pripraviti konferenca v sedanjih pogojih v ČSSR in v mednarodnem delavskem gibanju.

V bistvu gre za enako in očitno koordinirano stališče partij Velike Britanije, Francije, Avstrije in Italije.

Agencija TASS je sporočila, da je odgovorila v Budimpešti sovjetski partiska delegacija, ki jo vodi Boris Ponomarev in v kateri so Konstantin Katušev, Peter Fedosejev in Elizar Kuskov.

MORDA ODPOTUJE V PETEK DELEGACIJA KPČ V MOSKVO

Zasedanje plenuma CK KPČ o verjetnem «sestanku na vrhu»

Sovjetske zahteve po «tiskri» in zaostritvi cenzure Bolgari zanikajo vesti o koncentraciji sovjetskih čet

PRAGA, 25. — Prezidij centralnega komiteja KPČ se je danes sestel na izrednem sestanku po vsej verjetnosti v zvezi s pripravami za sestanke «na vrhu», za katerega se sedaj ponovno govori, da bo v nedeljo odšel v Prago. Verjetno gre za zaključke večerjnjega razgovora med Dubčkom in Kuznjecovom.

V vrških krogih menijo, da gre za strojno cenzuro in nadzorstvom nad tiskom, po drugi strani pa za delo «čistke» med volilnimi organi, tako da bi odstranili okrog petdeset oseb.

Te vesti v bistvu tudi potrjuje sovjetska agencija TASS, ki je objavila izjavo, v kateri obtožuje nekatere odgovornosti, da se vedno nudijo podporo protivevolucionarnim silam in da zavirajo proces normalizacije Tass tudi obžaluje, da «češkoslovaškemu ljudstvu ni bila povedana resnica o številnih pobudnikih liberalizacije, mnogi od katerih so sedaj v tujini».

Agencija tudi trdi, da številni listi še vedno nadaljujejo s protisocialistično propagando in to zaradi tega, ker je večina listov, radijskih postaj in TV v rokah oseb, ki se dolgo časa naspotuje češkoslovaško komunistično partijo, osnove socialističnega sistema, načela internacionalizma in prijateljstvo s SZ ter socialističnimi državami. Se zlasti pa obžaluje TASS, da so nekateri voditelji kljub temu pohvalili tisk in tiste, ki so pripeljali sredstva obveščanja na protijudsko pot.

Danes se je sestala češkoslovaška vlada na zahtevo obrambnega ministra Džura. Radio Praga je kasneje sporočil, da so odstavili generalnega ravnanja radia Hejzarja in «svatetja» TV Pelikana. «Rude pravo» citira glasilo, fran-

Pravo Oligo Krelacovo, ki so jo obsojili na smrt, ker se je izjavila proti izključitvi Jugoslovije iz Kominforma

V Moskvi so objavili knjigo «Događje v Češkoslovaški, katere poglavje je objavila «Literaturnaja gazeta». V knjigi se trdi, da sta CIA in NATO pripravila dva ločena načrta prevzeta v ČSSR in da je bilo nekaj dni pred vdorom čet v Pragi 75 tisoč zapadno-nemških državljanov ter končno, da so ti prinesli velike količine orožja.

Bolgarska agencija BTA je danes objavila vesti iz Albanije, da so se v Bolgariji koncentrirale sovjetske čete. V soboto je namreč albanska vlada izročila bolgarski not, v kateri zahteva takojšnji umik čet, ker ima ta koncentracija agresivni značaj in je v nasprotju s albansko-bolgarsko pogodbo o prijateljstvu iz 1947. leta.

Iz bolgarskega odgovora sledi, da ni koncentracije sovjetskih čet, kar izhaja tudi iz drugih virov in torej ni razloga za preveliko razburjenje, vendar pa istočasno Bolgarije ne zanikajo dejstva, da so sovjetske čete na njihovem ozemlju.

Bomba uničila izraelski paviljon v Buenos Airesu

BUENOS AIRES, 25. — Preteklo noč je zaigala bomba uničila paviljon, kjer bi morala biti izraelska trgovinska razstavnica od 3. oktobra dalje. Predstavniki izraelskega poslanstva je izjavil, da je bilo vse blago, ki bi ga morali razstaviti, uničeno. Med tem je tudi eno letalo in več strojev. V ponedeljek zvečer je eksplozirala bomba pred sionističnim centrom v Rosario 300 km zahodno od Buenos Airesa.

S SEMINARJA ZVEZE MLADINE SLOVENIJE V BOHINJU

Manjšine so neločljivi del slovenskega naroda

Od prejšnjega petka do nedelje jutraj je bil v Bohinju seminar, ki ga je organizirala Zveza mladine Slovenije za mladince, ki pripadajo slovenskima manjšinama na Koroskem in v Italiji.

Da je bil seminar na visoki ravni dokazuje imena predavateljev, ki so neposredno predstavljali osrednje slovenske in jugoslovanske družbeno-politične organizacije.

Zamejski predstavniki nista bila številni, a sta zaobljeli široko tiste struje, ki se ne odrekajo sodelovanju z matičnim narodom.

Teme seminarja so bile jugoslovanska in slovenska narodna politika, kakor tudi jugoslovanska politika do manjšin v meddržavnih odnosih, o kateri je govoril član slovenskega izvršnega sveta Bojan Lubej. Predavatelj je orisal novi položaj Slovenije v jugoslovanski federaciji, tudi iz zornega kota načina gospodarske pomoči nerazvitim področjem v drugih zveznih republikah. Ponovil je stališča, ki jih Jugoslavija ima glede reševanja manjšinskih vprašanj, ki so: utrjevanje sodelovanja in politike čim bolj odprte meje v meddržavnih odnosih, ki omogočajo aktivno vključitev manjšine v vlogi posredovalca in mostu pri ustvarjanju dobrih sosedskih odnosov in zblizjevanja dveh narodnosti. Polemiziral je s tistimi, ki si žele zaostrotvanje v meddržavnih odnosih, ker ni zaostrotev odnosov v korist nobenemu, predvsem pa ne manjšinam. Prav tako je poudaril, da se vprašanja slovenske manjšine stalno prisotna pri vseh državnih in dvostranskih pogovorih med predstavniki SFRJ in predstavniki Avstrije in Italije.

slovensko pisano in govorno besedo, za umetnost, za glasbo, ki se tu in onstran meje ustvarjajo v enotnem kulturnem prostoru.

Podčrtala se je v tem razgovoru ustvarjalna moč kulture sicer malega slovenskega naroda, ki v malem odraža v sebi popolnost sodobne razvite nacije in ki je kakovostna na evropski višini. Te vrednote morajo biti skupne za vse Slovence, tudi tiste, ki ne živijo v osrednji Sloveniji.

Ustvarjanje enotnega kulturnega prostora zahteva ukrepanje praktičnega značaja, tako v osrednji Sloveniji, kakor tudi v manjšini sami. O tem je bil razgovor precej podroben.

Zadnji razgovor sta vodila člana predsedstva ZMS Mitja Rokovnik in Mitja Gorjup. Tema razgovora je bila sodelovanje mladine in drugih praktični problemi. V tem razgovoru so udeleženci seminarja priznali, da je v duhu razvite in vsestranske povezave mladine manjšin in matičnega naroda nepotrebno, da se odnosi vrše samo na vrhu, temveč da je prav, da se sodelovanje razvija, kakor se v nekaterih primerih tudi dogaja, z znatnimi uspehi, predvsem na osnovi.

Na seminarju so mladinci iz Avstrije in Italije orisali trenutni položaj v svojih pokrajinah. Poleg mladincev iz Italije, Avstrije in članov predsedstva ZMS, so se seminarja udeležili tudi mladinci, ki v Sloveniji aktivno sodelujejo z manjšinskimi organizacijami.

S. S.

Z MASAZO SRCA

Spominsko kolajno fantku ki je rešil mater smrti

MILAN, 25. — Vsedržavni odbor za organizacijo «Praznika mater» je sklenil podariti malemu Giovanniju Soru iz Nuora spominsko kolajno. Mali Soru je namreč z masazo srca, kot je videl na televiziji, rešil mater gotove smrti. Kolajno mu bodo izročili v prihodnjih dneh na občini v Nuoru.

VES ČAS PO VOJNI V ROKAH BIVŠEGA NACISTIČNEGA ČASTNIKA V NEMČJI

Našli so 8 Mussolinijevih pisem ljubici C. Petacci

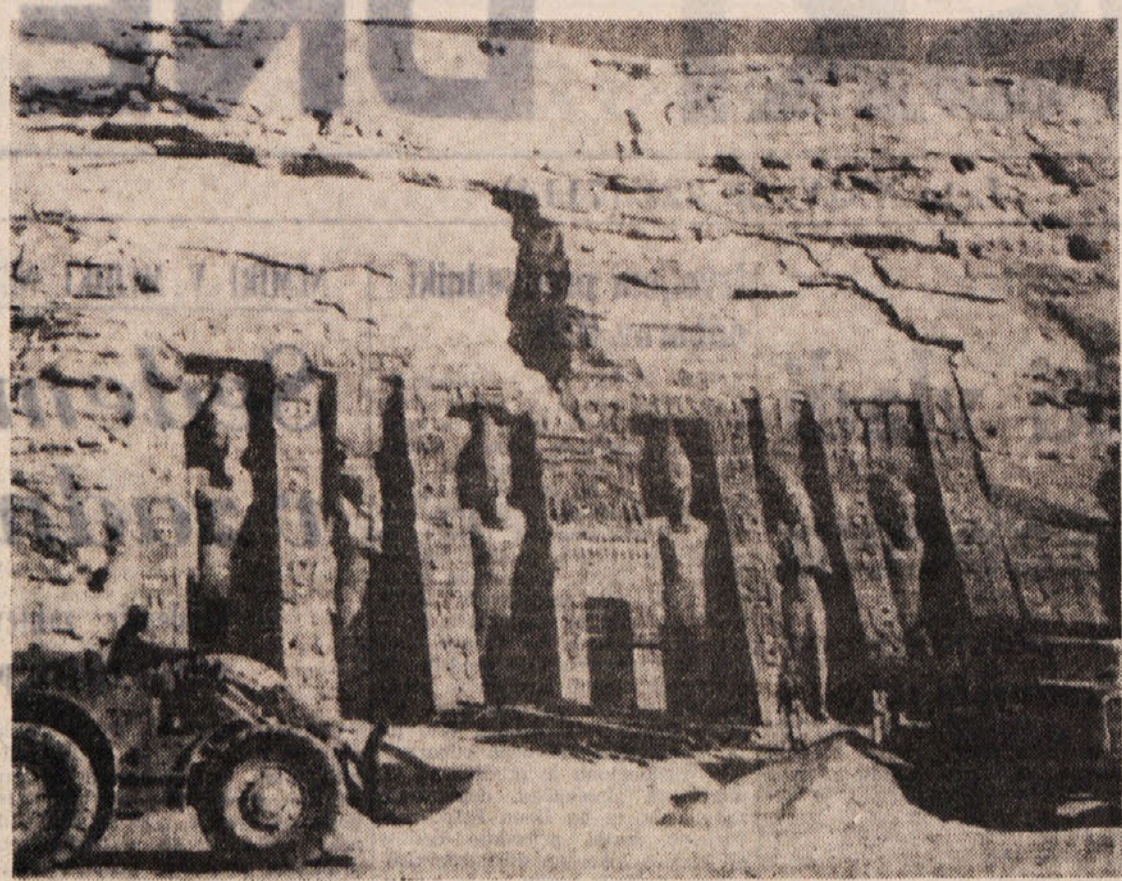
Fotografske posnetke je Petaccijeva poslala brez vednosti diktatorja čez mejo

FIRENCE, 25. — Marsikaj je že znanega o ljubzenskem razmerju med Mussolinijem in Claretto Petaccijev. O tem je bilo ranogo napisanega. Znan je tudi obstoj številnih ljubzenskih pisem, ki jih je Petaccijeva naslovlila na Mussolinija, vendar ni znana vsebina niti enega pisma, ki jih je diktator pošiljal svoji ljubici.

Da ta pisma obstajajo in da bodo za vsebino zvedeli šele v letu 2000, je znano zaradi razsode kasalskega sodišča, ki je 3. aprila 1956. leta ob zaključku procesa, ki so ga sprožili dedici Petaccijeve, v kateri je rekmo, da so Mussolinijeva pisma ljubici državni dokumenti in zato podvrženi tajnosti.

Sedaj pa se je zgodovinarju Dui-lisu Susmelu posrečilo dobiti iz Nemčije vsebino enega od pisem z datumom 3. junija 1943, medtem ko so ga tudi opozorili, da imajo originalne druge 8 pisem, ki jih je Mussolini pisal Petaccijevi v času republikanske vladavine. Petaccijeva je ta pisma poslala skupaj s prepisom drugih v Nemčijo.

Ob koncu septembra je Petaccijeva dala napraviti, seveda brez vednosti Mussolinija, fotokopije osmih pisem in jih poslala čez mejo. Tedaj je bilo ob Gardskem jezeru polno agentov nemške, angleške in ameriške tajne službe, ki so iskali pisma, ki bi lahko vsebovala, posebno tista pisana v času italijanske socialne republike, zelo važne politične vesti zaupne narave. Tudi italijanska tajna služba je morala kaj zvedeti, ker je bil Mussolini obvečen o celotni zadevi. Diktator je tedaj poslal v vilo «Fiordaliso» Petaccino rezidenco ob Gardskem jezeru, policijskega komisarja Bigazzi-Capannija (danes kvestorja v nekem velikem italijanskem mestu).

Po 53 mesecih napornega dela so egipčanski arheologi razstavili tempelj kraljice Nefertari (na sliki), ki je bil na področju, ki so ga zaradi asuanskega jezga poplavlili, in ga prenesli na varno

Stavka tudi zaradi prisotnosti golobov

LONDON, 25. — V tovarni avtomobilske karoserije «Pressed Steel Fischer» v Swinsonu je prišlo do edinstvene stavke. Gibanje se je začelo, ko je nekaj golobov jedlo z oken delavnice drobitnice kruha, ki so jim ga pustili nekateri delavci. Ehi so bili proti temu, drugi pa za in ker se niso zedinili, so sklenili stopiti v stavko, ki bo trajala, dokler ne bo vprašanje rešeno. Uprava tovarne je sklenila poklicati na pomoč specializirano podjetje, ki bo skušalo odstraniti golobe.

V drugih angleških tovarnah za avtomobilske dele pa stavkajo iz bolj resnih razlogov: v tovarni zavod «Girling» delavci zahtevajo povširke tarif akordnega dela, pri «Joseph Lucas», ki izdeluje električne dele avtomobilov, pa 1500 uslužbenec zahteva prav tako povečanje plač, medtem ko so v Fordovi tovarni v Dagenhamu sindikati prepovedali svojim članom nadurno delo.

JUTRI V PAVILJONU PADOVANSKEGA VELESEJMA

Odprtje mednarodnega prikaza javnih storitev «SEP 68»

V oktobru in novembru «Tramag 68» in «MAV 68» - V Bologni mednarodni salon industrializiranega gradbeništva

V paviljonih padovskega velesejma bodo letos se tri gospodarske prireditve: mednarodni prikaz javnih storitev «SEP 68», ki ga bodo odprli jutri in ki bo trajal do 1. oktobra, šesta ponovitev mednarodne razstave naprav in vozil ANFIA, ki bo med drugimi izdelki razstavilo tudi vrsto velikih zmogljivosti 40 kub. metrov za odnašanje smeti in odpadkov. Ta vozila, opremljena s posebno stiskalno napravo, bodo omogočala mestnim upravam občuten prihranek pri rezi, ker bo treba vozila prazniti znatno redkeje, kakor običajno in se bo zato zmanjšalo število voženj na smetišče oziroma zbirališče odpadkov. Razstava bo obsegala tudi posebna vozila za sipanje peska in soli, za vodno čiščenje mestnih ulic in opravljanje številnih drugih storitev v mestih.

Letošnji TRAMAG bo posvečen prikazu tehničnih rešitev za probleme, ki nastajajo pri sprejemanju in razdeljevanju blaga, pri rednem oskrbovanju tovarniških oddeikov s surovinami in polizdelki, pri vzdrževanju strojev in industrijskih naprav, pri skladiščenju surovin, polizdelkov in končnih proizvodov, pri pripravljanju blaga za odvoz in končno pri nakladanju blaga na tovornjake oziroma na železniške vagonne in druga vozila. Glavni akter v sklopu te razstave bo kontejner. Prireditve bo spremljale številna strokovna srečanja in tekmovalna med upravljalci žerjavov in traktorjev viličarjev.

Času od 28. novembra do 1. decembra 1968.

Na prvi razstavi, z naslovom «SEP 68» bo nastopilo tudi vsedržavno združenje prczvajalcev avtomobilov in industrijskih vozil ANFIA, ki bo med drugimi izdelki razstavilo tudi vrsto velikih zmogljivosti 40 kub. metrov za odnašanje smeti in odpadkov. Ta vozila, opremljena s posebno stiskalno napravo, bodo omogočala mestnim upravam občuten prihranek pri rezi, ker bo treba vozila prazniti znatno redkeje, kakor običajno in se bo zato zmanjšalo število voženj na smetišče oziroma zbirališče odpadkov. Razstava bo obsegala tudi posebna vozila za sipanje peska in soli, za vodno čiščenje mestnih ulic in opravljanje številnih drugih storitev v mestih.

Letošnji TRAMAG bo posvečen prikazu tehničnih rešitev za probleme, ki nastajajo pri sprejemanju in razdeljevanju blaga, pri rednem oskrbovanju tovarniških oddeikov s surovinami in polizdelki, pri vzdrževanju strojev in industrijskih naprav, pri skladiščenju surovin, polizdelkov in končnih proizvodov, pri pripravljanju blaga za odvoz in končno pri nakladanju blaga na tovornjake oziroma na železniške vagonne in druga vozila. Glavni akter v sklopu te razstave bo kontejner. Prireditve bo spremljale številna strokovna srečanja in tekmovalna med upravljalci žerjavov in traktorjev viličarjev.

V okviru tretje prireditve, namreč «MAV 68» pa bodo letos kot novost organizirali poseben študijski dan o lovu na fazana. Sodeloval bo ravnatelj inštituta za veterinarstvo pri pariski univerzi prof. G. Ballarini. Problem zajma pobliže 20 milijona italijanskih lovcov, to je 4 od sto vsage.

Na 70.000 kv m obsegajočem razstavšču v Bologni od 5. do 13. oktobra IV. mednarodni salon industrializiranega gradbeništva SAIE (Salone Internazionale dell'Industria e dell'Edilizia). Razstavo organizira neodvisna ustanova za bolonske velesejme v sodelovanju z Italijanskim združenjem industrijev in drugimi stanovskimi zvezam. Vsakoletni SAIE v Bologni je edina specializirana razstava gradbeništva v Italiji, ki ji ministristvo za industrijo in trgovino priznava svojstvo mednarodne prireditve. Na letošnjem SAIE bodo sodelovali tudi Belgijci, Angleži, Čehi in Rusi. Razstava bo obsegala prikaz raznih gradbenih sistemov, stroje in druge tehnične naprave za gradbeništvo, gradbeni material, izdelke za pohištveno industrijo, za opremo stanovanj in poslovnih prostorov, keramične proizvode, in podobne eksponate. Posebno zanimanje bodo pozele razstavljene videokopije, katerih cena se je sukalna od najnižje 800.000 lir do najvišje 20.000.000 lir.

V Parmi traja od 28. septembra 23. mednarodna razstava prehranbenih konserv, na kateri sodeluje 800 razstavljavcev iz 25 držav. Razstava obsega končne izdelke, stroje, embalažo in surovine za prehranbeno industrijo. Prireditve spremljajo ustrezni strokovni kongresi.

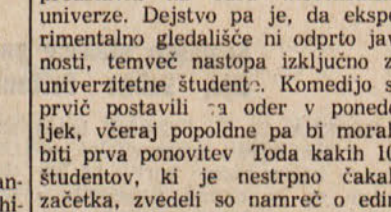
NA FRANCOSKEM OZEMLJU

Neznanci okradli Američanko draguljev

RIM, 25. — Ameriška državljanka, 62-letna Mary Haskins iz Chicaga, je prijavila železničarski policiji na postaji Termini tatvino draguljev v vrednosti 20 milijonov lir, in nekaterih knjižic s travellers čeki, katerih vrednost še niso ugotovili. Američanka je izjavila, da je do tatvine prišlo na francoskem ozemlju nekaj km pred postajo Modane. Rimska policija je zadevo prijavila Interpolu.

Haskinsova je včeraj zvečer odpotovala iz Pariza. Potovala je s spalnim vagonom, kjer je imela tudi kovček z zlatinno in denarjem. Ko se je zbudila, kovčka ni bilo več.

Na kongoškem glavnem mestu Kinshasi so izbrali 22-letno Svedinjo Leeno Bruslin (na sliki) za mis Evrope 1968

V kongoškem glavnem mestu Kinshasi so izbrali 22-letno Svedinjo Leeno Bruslin (na sliki) za mis Evrope 1968

Gotovo je, da obstaja velika razlika med Petrom Panom, ki ga je Walt Disney predstavil na filmskem platnu in satiro, ki so jo študentje predstavili na odr. wisconsinske univerze. Dejstvo pa je, da eksperimentalno gledališče ni odprto javnosti, temveč nastopa izključno za univerzitetne študente. Komedijo so prvič postavili na oder v ponedeljek, včeraj popoldne pa bi morala biti prva ponovitev. Toda kakih 100 študentov, ki je nestrno čakalo začetka, zvedeli so namreč o edinstvenem poskusnem značaju komedije, je moralo razočarano domov.

Po razgovoru med načelnikom programa «Experimental Theatre» Williamom Dawsonom, producentom Stuartom A. Gordonom in upravitelji univerze so sklenili, da prekinje izvajanje komedije, dokler ne bodo ugotovili, če se scena z dekletki, ki so svoje obleke pustile za kulisami «estetičnega» Gordon, ki poseca univerzitetno gledališko akademijo je razočaranim študentom

EKONOMSKI NASTOP PO USPEHU ŠVEDSKIH SOCIALDEMOKRATOV?

Prodor socialne demokracije

Dogodki na Češkoslovaškem so bili tisti dejavniki, ki je nepričakovano in v zadnjem trenutku vplival na uspeh socialnih demokratov in poraz liberalcev ter komunistov na švedskih parlamentarnih volitvah. Sicer se je predvolilna kampanja vseh šest mesecev osredotočala okrog menjave vlade in prehodna oblast v roke meščanske koalicije. Vodilni motiv opozicijske propagande je bil: «Zamenjajti bo.» češ da je ljudstvo že sita socialne demokracije in da hoče spoznati buržoazno alternativo vodenja države.

Pričakovanja desnice se niso izpopolnila. Opozicija je bila premalo enotna, da bi bila zmogljiva predstaviti natančen in skupen politični program. Volivci so morali uvideti, da je buržoazna alternativen dejansko samo naplajen balon: na površju pisan in tenak, znotraj pa prazen.

Po drugi strani pa je bila alternativna socialna demokratske politike dokaj jasna. Erlanderjeva vladna ekipa je po vojni v bistvu uspešno spravila pod streho celoten program socialnih reform, čeprav

so se morali nekateri zakoni (recimo o pokojninah) dramatično preoblikovati skozi parlamentarno zaporo opozicije z enim samim glasom večine. Nič zato, ostane dejstvo, da socialni demokrati zaradi zakonodajnega postopka niso bili prisiljeni sklepati kompromisov z meščanskimi strankami. Tako so po vojni uspeli zgraditi napreden socialni in zdravstveni sistem. Ta seveda ni brez pomanjklivosti, a ga sleherni šved vendarle ceni, ker vsak dan uživa njegove ugodnosti. Tako stališče ljudi pa je na volitvah lahko odločilnega pomena.

Ker je možnost menjave vlade zaradi velikega uspeha socialnih demokratov propadla, se bo v bližnji prihodnosti dogajanje v švedski notranji politiki usmerilo na spremembe v strankarski strukturi in ukrepe v gospodarski politiki.

V začetku 60-ih let so na Švedskem mnogo raspravljali o ustanovitvi dvustranskega političnega sistema v državi. Na eni strani bi se združili socialni demokrati s komunisti, na drugi pa konservativci, liberalci in centristi. Toda na volitvah leta 1964 in letos se je pokazalo, da se meščanske stranke ne morejo tako zlahka združiti. Med konservativci in o-bema strankama centra, centristi in liberalci, namreč zijo razlike v stališčih o finančni in socialni politiki. Konservativci res da želijo enotno desnico, toda hkrati se boje politične prevlade liberalcev v taki koaliciji. S tem pa vzdržujejo nasprotja znotraj opozicije, kar konservativce še nadalje zadržuje v politični izolaciji. Poskušajo, da bi združili vse tri opozicijske stranke v stalen in enoten blok proti delavskima strankama, so spodleteli že prejšnjemu konservativnemu voditelju Heckscherju, ki je zaradi tega neuspeha mar. ca. 1965 odstopil.

Nasprotno pa se obe stranki centra (liberalci in centristi) vedno bolj združujeta. Spomladaj leta 1966 sta izdali skupen političen program, v katerem sta se zedinili o boju proti inflaciji in naraščanju davkov ter o razvoju socialnega sistema kot svojih političnih ciljih. Pred letšnjimi splošnimi volitvami stranki nista kritizirali druga druga in razlike med njima niso ideološko na rovaš njihovega voditelja Svena Wedena, ki se je v obožbah proti vladi zaradi CSSR politično hudo uracunil. Podobno pa gre uspeh stranke centra pripisati njenemu voditelju Gunnaru Hedlundu, simpatičnemu in izkusnemu staremu politiku. Zanimljivo je, da je ta nekdanji izrazito kmetjska stranka letos imela precejšen uspeh tudi v mestih in po neuspehu liberalcev pomeni sedaj najmočnejšo stranko opozicije v parlamentu.

Politične obnove pa so krepko potrebni tudi socialni demokrati. Ti so leta 1966 na občinskih volitvah doživeli tak poraz, da bi njihova vlada gotovo padla, ko bi bile volitve parlamentarne. Zanje je tistišahnilo volilo kar 8 odstotkov manj volivcev kot letos.

Odlike so socialni demokrati začeli obnovljati svoje sile. V vlado so prišli štirje novi konzultativni ministri in stari socialno demokratski politiki so pokazali nepričakovano vitalnost. Možnosti za politično manevriranje glede gospodarskih reform, ki bi zahtevale podporo iz državnega proračuna, so bile omejene zaradi tako visokih davkov. V takem položaju je vlada v zadnjem letu letila na črtov, ki finančno niso tako zahvalne.

tevni. Omenimo naj zlasti projekt državne investicijske banke za stvarjanje izgradnje, predlog o podražavljenju lekarn, mešanju državnih in zasebnih koncernov za gospodarsko izkoriščanje atomske energije in spremembe v lokalni politiki industrije. Tudi javnosti so bolj znane švedske pobude v znanosti in mednarodni pomoči: Grijto, EGS in mednarodni pogajanja o razorožitvi.

«Stara garda» na ministrskih položajih je tako pokazala narodu mnogo več ustvarjalnosti in volje za eksperimentiranje kot recimo državci v sosednjih državah.

Po letu 1960 posamezna vprašanja ekonomske politike izgubljajo vlogo ločnice med delavskimi in meščanskimi strankami. Vendar to ne velja za temeljno nasprotje med švedsko levico in desnico glede stopenj državne kontrole nad privatnim gospodarstvom. Odkar imajo socialni demokrati po letosnjih volitvah absolutno večino v parlamentu in je bila zamisel o «buržoazni akternativni vsaj začasno poražena, lahko pričakujemo njihovo ekonomsko ozko. Minister Krister Wickman je po volitvah že izjavil, da bo vlada okrepila državne intervencije v gospodarstvu in da bo stopnja podražavljenja 25 odst. gospodarstva v daljšem obdobju ni izključeno.

Po vseh znakih sodeč se Švedom torej obeta razprava o odnosu med privatno lastnino in državo, medtem ko zunanji opozovalci lahko pričakujejo eno najzanimivejših obdobjev povojne švedske politike. Treba bo najti odgovor, ali je mogoče zgraditi na Švedskem posebno obliko socializma na privatni lastnini zgoraj in socialinisti reformami in obsežnimi posegi države v gospodarstvu. Nikalen odgovor bi pomenil poraz sedanje ideologije švedskih socialnih demokratov.

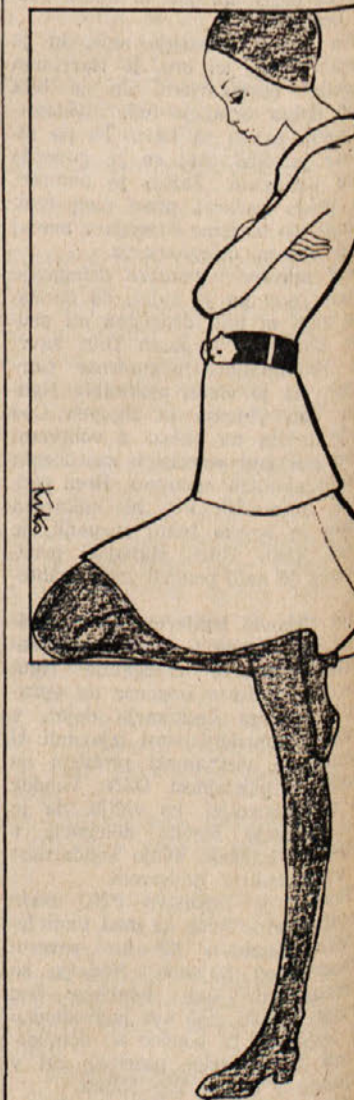
Nakazana z vrsto kamenja?

Javljena odkupnina za izpustitev ugrabljenega industrijca Tondija?

CAGLIARI, 25. — Iz uradnih krogov so zanikali vest, da bi banditi, ki so pred 13 dnevi ugrabili industrijca Fernanda Tondija, pisмено zahtevali odkupnino za izpustitev talca. V nasprotju s prejšnjimi ugrabitvami, se tokrat banditi niso javili pisмено, pač pa so javili izdanki, da je industrijec še živ. Eni pravijo, da so dokazali s pisom Tondija pri datumu časopisa, ki so ga pustili na dogovorni nem mestu pod kupkom kamenja, ki so ga razporedili v obliki kroga, piramide ali kaj podobnega.

Skoraj vsi so prepričani, da so banditi že zahtevali odkupnino. Ba je gre za velikansko vsoto, ki so jo zaupnikom Tondijeve žene nakazali morda s tremi, štirimi, petimi, šestimi ali morda več vrstami kamenja, to se pravi eno za vsakih 10 zahtevanih milijonov. V Sinesco-li, kjer je stanoval Tondi, in v Nuoru se je razširila vest, da je Tondijeva žena zaprosila bančnega direktorja v Sassariju, s katerim je v prijateljskih stikih, da ji preskrbi zahtevano vsoto. Danes so policijski in karabinjerski oddelki pregledali področja okoli Sinescole, Dorgalija, Mamoidea in Gavioia. O ugrabitvi industrijcu niso našli nobenih sledov.

Modne novosti

Kaj obleči jeseni? Na to vprašanje lahko odgovorimo z objavo risbe, ki prikazuje preprost, a prikupen tailleur z dolgim jopičem. (Este Moda Italiano - Turin)

Tisoči in stotisoči

Tisoči in tisoči so nedavno poslušali izbrane govore v Novi Gorici na proslavi petindvajsetletnice ljudske vstaje zoper stoletna sovražna nasilja na Primorskem. Tisoči in tisoči so govorom poslušali in jih odobraval.

Tisoči in stotisoči, ki se iz dneva v dan množijo, ublažujejo s svojim delom in miselnim nasprotjem na svetu in večajo možnosti za uveljavljanje neodvisnosti in enakopravnosti posameznih prebivalcev in celih narodov.

Drugi tisoči in stotisoči pa so se pod vplivom krivičnih kapitalističnih odnosov in izkoriščanja človeka po človeku ter narodov po drugih narodih.

Taka nasprotja se silno počasi ublažujejo, najbolj počasi na nekaterih obsežnih območjih ameriških in raznih drugih dežel.

Tisoči in milijoni ljudi čutijo marsikod nad sabo jamo nepravičnih mednarodnih odnosov in se trudijo, da bi si svoje stanje izboljšali. Boljšanje prepočasni napreduje ali marsikod celo zastaja.

Tisoče in milijone ljudi s takimi usodami čakajo težavne in obsežne naloge, da naredijo konec zapostavljanju in krivicam.

Tisoči in milijoni se bodo zmeraj znova enameli za človeka vredna življenjska načela, ki so se poudarjala in razglasala na novogoriški proslavi primorske ljudske vstaje. Ta je pokazala naprednim ljudskim množicam najzanesljivejšo, najuspešnejšo pot v boljše, veselejše in lepše dni.

Vsota kulturnih in gospodarskih vrednot je velikanska, nepregledna in skoraj neopredeljena. Te vrednote so žal prebisto po krivdi nekaterih njihovih nespretnih ali brezvestnih čvarjev marsikod hudo ogrožene.

Budne in zavedne ljudske množice si bodo vselej strumno prizadevale, da bo ta ogroženost upadala in končno povsem izgine. Znale bodo vrednote primerno čuvati, braniti in množiti.

ANDREJ BUDAL

Policijsko nasilje nad mehiškimi študenti: medtem ko dva agenta držita manifestanta, ga tretji pretepa s puškinim kopitom

OB SODELOVANJU ŠTIRIDESETIH DRŽAV

Ramzesovo svetišče ob Nilu so rešili

Umotvori izpred 3200 let - Stroški so znašali 36 milijonov dolarjev: 60 odst. je dal tujina, 40 pa ZAR

Ko so pred leti začeli graditi Asuanski jez za velikansko centralo na Nilu, ki bo dajala, ko bo dokončana, 14 milijard kWh elektrike na leto in bo hkrati umetno jezero, ki bo nastalo za centralo, omogočalo namakanje obsežnih puščavskih predelov tega dela Egipta, se je postavilo vprašanje, kaj rešiti velikanske skulpture, ki jih je pred 3.200 leti in še prej dal izklesati faraon Ramzes II., ki je tu dal zgraditi veliko svetišče, enega največjih umotvorov iz stare egiptanske dobe. Voda, ki bi zaradi jezusa narasla, bi namreč popotila vse te umotvore in jih odvezla človeštvu. Da bi se to rešilo, je UNESCO, na pobudo egiptovske vlade, začel z akcijo za zbiranje sredstev za rešitev teh dragocenih umotvorov.

Pobuda, ki jo je dal UNESCO, je naletela na dober odmev. Našla so se sredstva in pred štiri leti so se začela reševalna dela. Preteklo nedeljo pa je bila velika svečanost ob zaključku dela. Predstavnik 40 dežel, ki so s svojimi finančnimi sredstvi pomagale pri

tem podvigu, so prisostvovali za ključni svečanosti. Kako so rešili umotvore? V začetku je bilo več težav, kako naj spomenike rešijo. Obveščal je predlog, da bi vse kipe, ki so bili izklesani v skalah na kraju samem, razlagali na kose in jih prenesli okoli 70 metrov višje ob obalo Nilu v kraju Abu-Simbel. In tako se je začelo s »zaganjanjem« velikih kipov in delov svetišča Kralja sonca ter manjšega svetišča njegove žene Nefertete. V štirih letih so skupine strokovnjakov in delavcev razlagale nad tisoč blokov od po 20 do 30 ton in jih prenesli na novo mesto, kjer so jih na višji legi ponovno sestavili, tako da je ves ta veliki kulturni spomenik dobil svojo podobo, kot jo je imel, ko je bil še na svojem starem mestu.

Strokovnjaki pravijo, da bi bili mogli najti tudi kako drugo, boljše rešitev, ker da je že danes sama premeščenost umotvorov predstavljala oskrumbo. Toda rešitev, ki so jo predlagali drugi, je bila veliko dražja in ker sredstev ni bilo dovolj, so se odločili za sedanjno rešitev.

Čeprav se zdi delo, ki so ga opravili strokovnjaki, enostavno, je rekonstrukcija tega umotvora predstavljala izredno težavno delo, uresničitev načrta pa predstavlja izredno tehnični uspeh. Povedali smo, da so obe svetišča razlagali na kose in jih prenesli na drugo mesto. Delo nikakor ni moglo biti lahko, saj gre za umotvore velikanskih razmerij, ki so jih razlagali na bloke od 20 in 30 ton. Vse te bloke je bilo treba previdno prenesti, da bi se ne okrušili, razbili ali kakorkoli poškodovali. Nato je bilo treba vse te kose ponovno sestaviti. Strokovnjaki so delo izpeljali tako popolno, da se sledov žage niti ne opazijo. Posamezne kose so »zlepili« tako dobro, da bodo mogli zdržati nadaljnja tisočletja.

Na bregu Abu-Simbel je nastalo medtem že pravo malo mestce z ulicami, vilami, s hotelom, s kopalnim oazom, z igrišči, celo majhno letališče so tu zgradili, da bi mogli strokovnjaki prihajati in odhajati z gradbišča, ne da bi jim bilo treba opravljati dolge poti z avtomobili, ki je vendar njihov čas tako dragocen, ceste pa so lahke.

Pri teh delih je sodelovalo šest gradbenih podjetij iz raznih držav. Vsa dela so stala 36 milijonov dolarjev, od česar so 60 odstotkov prispevale razne vlade in tuje ustanove, 40 odstotkov stroškov pa je križla Združena arabska republika.

Se preden povemo, v čem so bile bistvene razlike posameznih kolektiv, naj omenimo to, da so modni ustvarjalci strogo upoštevali občutljivost žensk, ki hočejo biti vedno mlade in ki zato nikakor ne želijo, da bi se s svojo zunanostjo poudarile svoja leta, ki jih sicer kaj rade skrivajo. Tako so vse modne kolekcije, namenjene dekletom, kot za kolekcije, namenjene odraslim ženskam, izdelali tako, da so obdržali vse tiste značilnosti, ki žensko pomlajujejo, ki je pa ne dajejo smešne, temveč samo elegantno in mikavno.

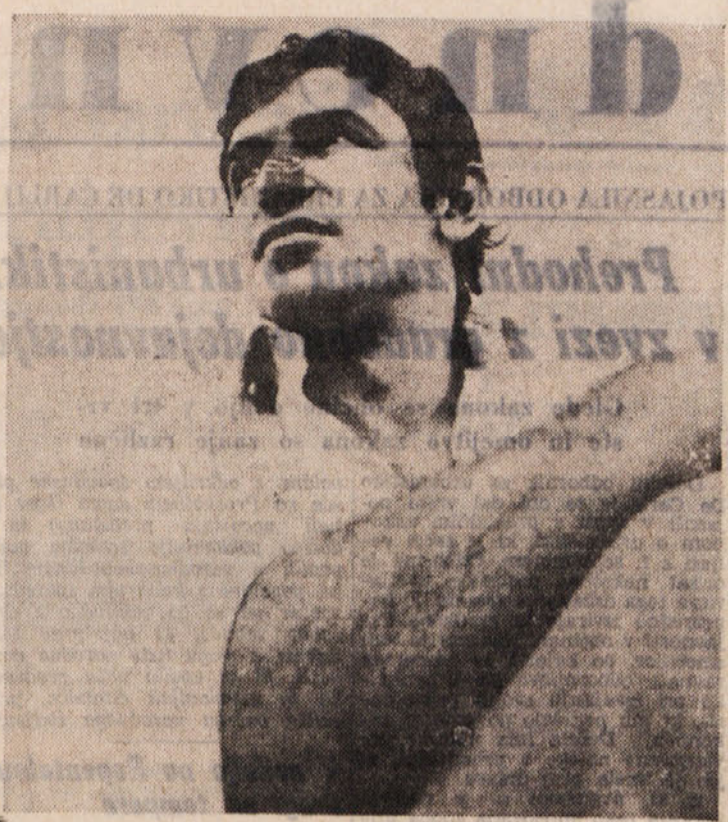
Prva razlika med tremi vrstami kolektiv je bila v bistvu ta: mlada dekleta naj le nosijo minikrila, pa četudi ne več tako predrzno kratka, kot so bila na primer letošnja poletna krila. Ženske srednjih let naj se pri izbiri dolžine kril držijo novega načela, da namreč niso več v modi zelo kratka krila, temveč takšna, ki na pol pokrivajo kolena. Za starejše, naj bi veljala dolžina nekaj centimetrov pod koleno, niti ne pretirano dolga, niti pretirano kratka.

Za mlada dekleta so modni ustvarjalci izbrali vrsto izredno živih barv, ki bodo veljale tako za zimске plašče, kot za dneвне, polpodlanske in večerne obleke. Tu pri izbiri tiskov so bili izredno naklonjeni mladim dekletom, ki bodo lahko nosila vse, od enobarvnih, pa do najbolj močno vzorčnih tiskov.

Niso pa modni ustvarjalci pozabili, da tudi bolj odraslim ženskam lepše pristajajo bolj svetle, kot pa temne in neizrazite barve. In tako so prišli do zaključka, da bi bila prav dela barva tista, ki bi si jo ne več tako mlada ženske mogle v večji meri privoščiti v kombinaciji s temnejšimi, pa tudi v kombinaciji z zelo svetlimi, pastelnimi barvami. Tako so se npr. odločili za vrsto modelov, ki so izdelani v barvni kombinaciji bele in temnorjave, bele in svetlorjave ali rdeče barve. Seveda je treba najti pravno mero, ko se odločamo, koliko naj bo na novem oblačilu bele, koliko pa temnejše barve. Iste barve kombinacije bodo veljale tudi za klobuke, torbice, čevlje in rute.

Kot vidimo, gre torej za izbrano barv in barvnih kombinacij, ki jih bodo tako dekleta, kot tudi odrasle ženske z veseljem podprale in tudi rade nosile, še posebno v zimskih mesecih, ki nas že narava sama sili bolj k slabemu razpoloženju in pesimizmu.

No, modni ustvarjalci pa ne bi bili tu, kar so, če ne bi poskrbeli tudi za kontraste, ki delajo čisto modno tako privlačno in zanimivo. Spomnili so se namreč zopet na črno barvo in ji določili v letošnji zimski garderobi tako rekoč glavno mesto. Črna obleka zato ne bo smela manjkati niti v garderobi dekleta, niti v garderobi odrasle ženske. Razlika bo le v tem, da si bodo mlada dekleta s svežo poltjo lahko privoščila črne obleke brez posebnih ostraškov, medtem ko bodo morale

Jug. umetnik Bekim Fehmiu bo v filmu «Avanturist» posebil znane diplomata in pustolovca Porfiria Rubirosa.

Modni kotiček Kroji, ki so primerni za vse starostne dobe

Obleke ne bodo ne predolge, ne prekratke

Modni ustvarjalci so, poleg številnih novosti, ki jih bomo mogoče videti v tekmi srecem sprejemale, vendarle postavili visoko modo na temelje, ki bolj ustrezajo ženskam sseh postav in vseh starosti. Dogovorili so se namreč, da morajo svoje modele prilagoditi trem kategorijam žensk: zelo mladim, ki si lahko privoščijo vse, posebno, če imajo še lepo postavo in lepe noge, ženskam srednjih let, in pa tistim, ki so prekorčeli 60 let, pa želijo kljub temu slediti modi in biti elegantne.

Tako so skoraj na vseh modnih revijah, ki so jih prikazali tako v Parizu, kot v Rimu, Firencah, pa tudi v drugih evropskih in ameriških modnih središčih, prikazali modele, ki so po svojih krojih, barvah in izbiri tkanin odgovarjali okusom in zahtevam žensk vseh zgoraj navedenih starosti.

Se preden povemo, v čem so bile bistvene razlike posameznih kolektiv, naj omenimo to, da so modni ustvarjalci strogo upoštevali občutljivost žensk, ki hočejo biti vedno mlade in ki zato nikakor ne želijo, da bi se s svojo zunanostjo poudarile svoja leta, ki jih sicer kaj rade skrivajo. Tako so vse modne kolekcije, namenjene dekletom, kot za kolekcije, namenjene odraslim ženskam, izdelali tako, da so obdržali vse tiste značilnosti, ki žensko pomlajujejo, ki je pa ne dajejo smešne, temveč samo elegantno in mikavno.

Prva razlika med tremi vrstami kolektiv je bila v bistvu ta: mlada dekleta naj le nosijo minikrila, pa četudi ne več tako predrzno kratka, kot so bila na primer letošnja poletna krila. Ženske srednjih let naj se pri izbiri dolžine kril držijo novega načela, da namreč niso več v modi zelo kratka krila, temveč takšna, ki na pol pokrivajo kolena. Za starejše, naj bi veljala dolžina nekaj centimetrov pod koleno, niti ne pretirano dolga, niti pretirano kratka.

Za mlada dekleta so modni ustvarjalci izbrali vrsto izredno živih barv, ki bodo veljale tako za zimске plašče, kot za dneвные, polpodlanske in večerne obleke. Tu pri izbiri tiskov so bili izredno naklonjeni mladim dekletom, ki bodo lahko nosila vse, od enobarvnih, pa do najbolj močno vzorčnih tiskov.

Niso pa modni ustvarjalci pozabili, da tudi bolj odraslim ženskam lepše pristajajo bolj svetle, kot pa temne in neizrazite barve. In tako so prišli do zaključka, da bi bila prav dela barva tista, ki bi si jo ne več tako mlada ženske mogle v večji meri privoščiti v kombinaciji s temnejšimi, pa tudi v kombinaciji z zelo svetlimi, pastelnimi barvami. Tako so se npr. odločili za vrsto modelov, ki so izdelani v barvni kombinaciji bele in temnorjave, bele in svetlorjave ali rdeče barve. Seveda je treba najti pravno mero, ko se odločamo, koliko naj bo na novem oblačilu bele, koliko pa temnejše barve. Iste barve kombinacije bodo veljale tudi za klobuke, torbice, čevlje in rute.

Kot vidimo, gre torej za izbrano barv in barvnih kombinacij, ki jih bodo tako dekleta, kot tudi odrasle ženske z veseljem podprale in tudi rade nosile, še posebno v zimskih mesecih, ki nas že narava sama sili bolj k slabemu razpoloženju in pesimizmu.

No, modni ustvarjalci pa ne bi bili tu, kar so, če ne bi poskrbeli tudi za kontraste, ki delajo čisto modno tako privlačno in zanimivo. Spomnili so se namreč zopet na črno barvo in ji določili v letošnji zimski garderobi tako rekoč glavno mesto. Črna obleka zato ne bo smela manjkati niti v garderobi dekleta, niti v garderobi odrasle ženske. Razlika bo le v tem, da si bodo mlada dekleta s svežo poltjo lahko privoščila črne obleke brez posebnih ostraškov, medtem ko bodo morale

Topničarji prekomorci se bodo zbrali v Postojni

Letošnja jesen je polna obletnic iz dobe narodnostobodne borbe. Pred desetimi dnevi je primorsko ljudstvo slavilo svoj največji praznik iz te dobe, 25. obletnico vseljenske vstaje proti nacizmu in fašizmu. V sklopu tega praznika spada tudi proslava, ki bo prihodnjo nedeljo v Postojni, kjer se bodo srečali bivši topničarji — prekomorci, da bi proslavili 25. obletnico ustanovitve prvih topniških prekomorskih enot. Zgodovina teh enot je dolga in polna blestelih strani. Junoštvu in predanosti, začeni s samo ustanovitvijo v prvih dneh oktobra 1943, ko je bilo iz prve prekomorske brigade izločenih nad 500 borec raznih strokov in poslanih deloma v moriške, deloma in predvsem v topniške enote, ki so se ustajavale na otokih Visu, Hvaru, Braču in Korčuli.

Se bolj množičen dotok borec — prekomorcev v artilerijske enote pa beležimo v novembru in decembru istega leta, torej v dobi, ko sta bili prva in druga prekomorska brigada reorganizirani. V zimski leta 1943-1944 so se te enote močno razvile in proti koncu NOB so šteje že nad 6.000 borec v moštvih 50 topniških baterij, v njih in višjih poveljih teh enot ali pa v raznih delavnicah, skladiščih streliva itd.

Predloga bi bila zgodovina teh enot, ki so sodelovale v borbah vse do osvoboditve dežele. Sedaj, ko bi borci slavili 25. obletnico ustanovitve svojih enot, se bodo za to priložnost sestali v Postojni, kjer bo tudi slavnostna akademija, na kateri bo govoril podpredsednik izvršnega sveta skupščine Slovenije Vinko Hafner. Na zborovanju — akademiji, ki bo v kino dvorani v Postojni, v Gregorčičevi ulici št. 2, bosta nastopila tudi postojnska godba na pihala in recitator Janez Vrhnuc iz ljubljanskega Mestnega gledališča; biveše borca pa bodo pozdravili predstavniki oblasti in vojske. Bivši prekomorci — topničarji bodo ob tej priložnosti dobili v spomin knjigo z naslovom «Artilerija pred nedavnim umrli general Karle Levnik». Po akademiji bo kosilo in tovariški srečanje v jarnski restavraciji, pa tudi obisk jame.

Proslava bo ob 11. uri, kosilo ob 13. uri, nato obisk jame.

Joško Čunjah: Med beneškimi partizani onstran Matajurja

Ker že govorim o nekaterih kobarških borcih, bi rad omenil tudi svoja srečanja s prvoborcem, partizanskim orožjem Albertom Gorenškom, ki je bil ves čas svoje aktivne terence in kasneje borec. Kot šef orožarne BBO je pri zaveznoval delal in skrbel, da so bile okvare na orožju vedno takoj odpravljene. Njegovo orožje smo dobivali tudi mi beneški borci. Tudi njegovi sinovi so sledili njegovemu zgledu.

Iz Kobarida je tudi ekonom beneškega bataljona Ivančič Danilo, ki je kot mesar več mesecev dobro oskrboval našo enoto tudi z mesom. Na splošno, vsi borci, politični aktivisti in vse ljudstvo kobarških predelov so mnogo pripomogli, da se je vstaja v sosedni Benetici pospešila in razširila, zlasti se v času obstoja Kobarške republike, pod katero sta spadali tudi Benetija in Rezijska.

Napad na kasarno

Konec avgusta 1944 je bil naš bataljon po ukazu štaba BBO, premeščen iz Hostnega v vas Lombaj. V dneh, ko smo se mudili v prijazni hrubovski vasi, sem imel več razgovorov z domačini. Tudi tam, kot po drugih hrubovskih vaseh, sem opazil, da je po toliko letih med prebivalstvom še vedno v navadi izraz: «Grem v Italijo», ali «Sem šel v Italijo». Tudi, če je kdo šel samo v Videm, je češče dejal: «Sem bil dol in Italiji», ali pa «Bil sem dol na Laškem». To samo po sebi izraža resnico, ki izhaja iz naše zgodovinske preteklosti in narodne pripadnosti.

Iz Lombaja so naš bataljon prestrelili v vas Kravarju, kjer se je zadržal nekoliko dni. V tej vasi smo priredili skoraj obvezen miting, kateremu je sledila prosta zabava z ljudskimi veseljem. Na to prirediteljsko delo je prišel tudi podoficirja italijanske republikanske vojske. Ker ne vem, kako mu je bilo ime, ga bom imenoval Franko. Njegova enota je bila nastanjena v srednji sli v Sentpetru. Ze prej smo zvedeli, da se je ta vojak naveličal fašistične vojske in da je izražal simpatije do NOV. Vabilu se je res odzval in ob tej priložnosti smo imeli z njim razgovor, ki je namasal na likvidacijo njihove postojanke. Ta naša namera ga ni nič iznenadila in brez kakršnega koli obotavljanja nam je dejal, da nam bo pri tej akciji pomagal. Dodelil mi se je, da bomo napadli postojanko na dan, ko bo on opravljal dežurno službo, to pa zaradi tega, da bi lahko čez noč onesposobil težke mitraljeze, ki so bili postavljeni v bunkerjih okrog kasarne. To so bili trije bunkerji.

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila: 6.30 Danes z vas, 7.45 Inform. oddaja, 8.00 Opera matineja, 8.15 Zvezdica ljudskega glasila, 9.25 A planinski koč, 10.15 Pri vas doma, 12.10 Iz Savinjskega čepca, 12.15 Matija Gubec, 12.40 Pihalni orkestri, 13.30 Poročajo vam..., 14.05 Vrtički melodij, 15.40 Viholnist V. Škerlak, 16.00 Vskak, 18.00 Aktualnosti, 19.15 Glasla in turizem, 19.30 Poročilo, 20.00 Domitje pesmi, 21.00 Sto let slov. hrške, 21.40 Glasbeni nokturni, 22.10 Pri slov. tržaških skladateljih, 23.05 K. Prutkov, Projekt.

ITAL TELEVIZIJA

18.15 Spored za najmlajše, 19.45 Sport in ital. kronike, 20.30 Dnevnik, 21.00 G. Cerarano: «Il mestiere di vincere», 22.00 Sindikalna tribuna, 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik, 21.15 Washington — čudna prestolnica, 22.05 Film: «Il colpevole».

JUG TELEVIZIJA

17.10, 20.00, 22.15 Poročila, 9.35, 14.45 TV v šoli, 19.30, 15.40 Nemščina, 11.00 Anglesčina, 17.15 Ringaraja: Čecarija, 18.00 Po Sloveniji, 18.20 V narodnem ritmu, 18.45 Po sledih napredka, 19.05 Pri «Londonu» — humor, oddaja, 19.45 Cikcak — 20.35 Večerja pri Swithinu — film, 21.25 Kaj be-remo Slovenci.

italijanskih oficirjev, ki mu je dopuščal še več svobode. Po nekaj dneh ko je bil pripravljen, začeni s samo ustanovitvijo v prvih dneh oktobra 1943, ko je bilo iz prve prekomorske brigade izločenih nad 500 borec raznih strokov in poslanih deloma v moriške, deloma in predvsem v topniške enote, ki so se ustajavale na otokih Visu, Hvaru, Braču in Korčuli.

VUKO POPOVIC iz Crne Gore, komandir minersko - saboterske čete

zuma o sodelovanju pri likvidaciji postojanke v Sent Petru. Za napad smo povabili k sodelovanju minersko sabotažni vod, ki se je zadrževal v Gorških brdih in ki mu je načeloval neustrašni komandir Vuko Popović, doma iz Crne Gore. Kurir, ki je odnesel vabilo v Brda, je s seboj že pripeljal Vukov vod s komandirjem vred na domenejno zborna mesto na Ljese pri Klodcu. To je bilo 28. septembra 1944. Tu sem vsem prisotnim pojasnil sklenjeni dogovor in vse okoliščine, ki bodo povezane z napadom. Se pred odhodom proti Sent Petru sem določil straže na križišču: Čušinja-Azla, skozi katero pelje cesta v Sent Peter, potem na cesto most Sv. Kvirina-Sent Peter in na cesto Sent Peter-Kobarid. Iz vseh teh smeri sem namreč lahko računjal na nemško posredovanje, bodisi iz strani Čedada, bodisi iz Kobarida. Straža je za vse primere dobila nalogo, da mora v primeru, če pridejo Nemci, javiti s trikotnim strelom, v primeru pa, da bi bil napad, da se spopade s italijansko enoto, tedaj naj prihod Nemcev javi obsežno. Ko sem določil skupno za naskok na kasarno, smo takoj krenili na pot, držec se prikritih steza ob reki Kosci. Ko smo prispeli do Azle, smo si sezuli čevlje, da ne bi vzbujali pozornosti z našim pohodom ter pot nadaljevali bos. Obutevi smo skrili v jarek ob cesti.

Pri odcepju ceste proti Azli in Sent Petru sem odposlal straže na že določena mesta in 3 borec, da prezehejo telefonske žice. Tu smo imeli za seboj že kakih 12 kilometrov. Nato smo nadaljevali pot, še vedno po skritih poteh in po njihavi ter travnikih. Prispeli smo do Sent Petra. Približno 500 metrov pred postojanko smo se ustavili in malo počakali. Točno ob dogovorjeni uri sem krenil skupaj s Hrastom in Erzetičem proti bunkerju. Močna enota beneškega bataljona naj bi počakala nekaj minut, nato je prišla za nami. Bunker sen zagledal na razdalji kakih sto metrov. Zavezal je skoraj tretjino uti-oc. Na obeh straneh so stale visoke hiše, brez prehodov ali vpadnic. Iz bunkerja je molela, naperjena naravnost v nas požrešna čez težkega fiata, ki sem ga stalno motril in ku-ko konca nisem zaupal. Ma-ko njemu, nisem v tistem trenutku zaupal tudi Franko. Videl sem ga kakrat v Kravarju prvič in lahko bi se zgodelo, da bi bil zdej, z vso enoto prihajal tako rekoč v njegovo past, po kateri bi kosil težki fiat. V živčni napetosti sem tehtal, ali bo zvest dogovoru in ali je že onesposobil orožje v bunkerjih. Kaj, če so postavili pametno, njege nade-

Nenadoma smo zaslišali strašno vpitje in streljanje z naj na dvorišču. Iz neznanne smeri se je oglašil težki mitraljez, ki je usul strašanskih ogenj naravnost na dvorišče kasarne. Ko so bili vojnaki že pripravljeni, da na pol običeni odidejo z nama, sva s Frankom skočila vena, da pogledava, kaj se dogaja. Pred vrati kasarne sem takoj opazil na tleh dva naša borca, ki sta hudo ranjena klicala na pomoč. Streljalo pa je tako hudo, da je bilo ivergan sto-piti že na sama vrata. Tudi Vuko in Simon sta, radevna kot jaz, tedaj vpišala ven. Vnel se je hud boj. Nisva se odpravili s streljanjem, kateremu smo se pridružili tudi mi. Po približno polurnem streljanju, ker nam ni bilo mogoče na noben način odfr-ti položaja, od kosar je težki mitraljez — nepresamlani rafali obviadoval vse dvoršče in cesto, smo se sporazumno odločili za umik. Situacija nam tedaj res ni dopuščala drugega izhoda. Borec Vukovskega v da so ob umiku odnesli iz kasarne več pušk in se umakali. Naravnost po cesti proti Azli. Večkrat ranjena. Enešetič iz Brd se je iz te situacije izvlekel plažev se po trebuchu po ozki stezi med hišami naravnost proti Nadliži. Jaz sem se naposled znašel sam z drugimi ranjenimi partizanom. Težke je bil zadet v obe noeli in v pleča. Še vedno je ležal pred vrati kasarne. Težka breča je brez prestanja reševala in ko sila zdaj po dvorišču, zdej po cesti, po kateri so se umikali borci. Legel sem na tla in u-kazal ranjenca, da se spravi na moj hrbel. Ednoleta-ko sem uspel dvigniti tega precej težkega borca ter ga odnesti z dvorišča na cesto in od tod po cesti, po kateri sem se premikal sem ter tja, da naju ne bi zadeli.

EGIDIJ BUKOVAC — EDI iz Kosce, borec Beneškega bataljona kerji s težkimi brečami, ki so obviadoval vse ceste v smeri proti Nadliži, proti Kobaridu in proti Azli. Kasarna je bila zavarovana na vseh mogočih hodnikih, tako da se je nikakor, razen s pomočjo sabotaže kakšnega člana posadke, ne bi bilo mogoče približati. Z njim smo sklenili trden dogovor, da bomo napadli kasarno čez štiri dni, točno popolno.

Da je od tega razgovora prišlo, je znatno prispeval mlad partizan, po naravi miren in hladnokrven, a tudi zelo hraber borec beneškega bataljona, Bukovca Egidija, domačin iz Kosce. Njega so kot partizana, sicer neoboroženega, u-jeli Nemci, neofašci in od njego-ve rojstne vasi in ga odpeljali s seboj do Azle, kjer so ga izročili italijanskim republikan-cem, da z njim obratujemo. Ker je bil zelo mlad, ga očeti-ji te postojanke niso mučili, marveč so ga samo zadržali in ga zaupali pod kontrolo za-nesljivemu podoficirju. Po ne-kaj tednih so ga oficirji in vo-jaki vzbujili in so mu dajali že toliko prostosti, da se je kot svobodno sprehajal po A-žli in kasneje, ko so postojan-ko premeštili v Sent Peter, tu-di po Sent Petru.

RADIO VELE VIZIJA

ČETRTEK, 26. SEPTEMBRA 1968

RADIO TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila - 7.30 Jutranja glasba - 11.35 Narodne pesmi - 12.00 Melodije - 13.30 Glasba po željah - 17.00 Ruso - in Safred - 18.00 Zbor «Slovenec» - 18.30 Glasba na beneško ljudsko pesem - 18.50 Orkester - 19.10 Zlata skrinjica - 20.00 Sport - 20.35 Cankar, Grešnik Lenart - 21.55 Skladbe davnih dob.

TRST

12.05 Trio Boschetti - 12.25 Tre-tja stran - 13.25 Debussy: «Pelleas et Melisande».

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.00, 16.00, 19.15 Poročila - 7.10 Jutranja glasba - 8.00 Popevke - 8.30 Romantične skladbe - 9.00 Pod senčnikom - 9.45 Kvartet Page - 10.00 Plošče - 11.00 Beleznica - 11.15 Nove plošče - 11.30 Današnji pevci - 12.00, 12.50 in 14.10 Glasba po željah - 15.30 Lahka glasba - 16.30 Operna glasba - 17.00 Orkestri in pevci - 17.40 Jug. narodni plesi - 19.00 Baja Marimba Band - 19.30 Prenos RL - 22.10 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila - 8.30 Popevke - 9.05 Zvočni trak - 10.05 in 11.30 Ura glasbe - 12.05 Kontrapunkt - 13.20 Diletanti - 14.45 in 15.10 Popevke - 17.05 Program za mladino - 19.15 Roman - 20.15 Operna glasba - 22.00 Sindikalna. tribuna.

III. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila - 8.45 Orkestri - 9.40 Glasbeni album - 10.15 Jazz - 10.40 Plošče in skeci - 11.40 Pesmi desetletja - 13.00 Srečanja - 14.00 Juke box - 14.45 Ritmi - 15.15 Spornistka G. D'Angelo in tenorist L. Infantino - 16.00 Aktualnosti - 18.20 Enciklopedija - 20.01 Stari jazz - 21.10 Milva in Germani - 22.10 V diskoteki.

III. PROGRAM

10.00 Brahmsova tragična uvertura.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Pregledati bi morali svoje račune. Čudni odnosi v prijateljski družbi. BIK (od 21.4. do 20.5.) Izkazali se boste z idejami. Na okolice boste primerno vplivali. DVOROJKA (od 21.5. do 22.6.) Večšah se preveč togi, kar škoduje vašemu napredovanju. Več previdnosti v ljubezni. RAK (od 23.6. do 22.7.) Priložnost, da uredite svoje položaj. Skušajte biti kar se da vljudni. LEV (od 23.7. do 22.8.) Na delovnem mestu vam nekdo podkupa nepravilnosti. Odločnost bi ne bila na-pak. DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Novosti, ki bi zlepe soročenci vaše na-črte. Težave v družini ali družbi.

INVESTICIJA, KI: * ZMANJŠUJE DAVKE * NI PODVRŽENA ZAPUŠČINSKEMU DAVKU

Prečen nadaljujemo z obravnavanjem raznih vrst zavarovanj, bi vas opozorili na dve pomembni točki življenjskega zavarovanja, na koristni, ki jih daje življenjsko zavarovanje in jih ne more dati nobena druga investicija. Mislimo namreč na davčno olajšavo, ki jih uživajo pogodbe življenjskega zavarovanja in ki so z zakonom dovoljene z ozirom na socialni značaj teh pogodb. Prva korist: zavarovalne premije, ki jih plačujemo letno, se lahko odobijo pri prijavi obdobjev za dopolnilni družinski davek. To je določeno s čl. 135. Zakona o neposrednih davkih in z odlokom Centralne davčne komisije iz leta 1964. Na ta način lahko zmanjšamo davčni davek. Eno, konkretno: Davčni obvezanec, ki prijavi 5 milijonov obdavčitvega dohodka, bi moral plačati 300.000 lir dopolnilnega danka (če ne upoštevamo dodatnega danka). Če pa plačamo 50.000 lir mesečne premije, znaša obdavčljivi dohodek 4.400.000 lir in se zaradi tega zmanjša stopnja obdavčitveosti od 6 odst. na 5,68 odst. Vsi del tega se davek zmanjša od 306.000 na 249.920 lir, kar predstavlja 50.000 lir prihranka; ta prihranek se ponavlja vsako leto. Druga korist: oprostitve zapuščinskega davka. Ta davek moramo plačati državi, ko prevzamemo dediščino. Zapuščinski davek je progresiven in se odmerja na podlagi vrednosti prenehanja in sorodstvene stopnje med pokolnikom in dedičem. Tudi pri prenosu manjšega premoženja (npr. stanovanje, zemljišče, davčna vloga itd.) lahko znaša davek nekaj milijonov lir. Npr.: Dva otroka, ki sta podedovala po očetu 35 milijonov lir vredno premoženje, morata odšteti državi približno 4 milijone lir. Če pa 35 milijonov lir predstavlja likvidacijo pogodbe zavarovanja pri smrti očeta, sinovi dediči sploh ne plačajo zapuščinskega davka. Prednost življenjskega zavarovanja ni torej samo v tem, da si lahko z gotovostjo oskrbimo želeno glavino, ampak uživamo pri njem tudi davčne olajšave na osnovi točno določene zakonskega predpisa — čl. 135. Zakona o dediščini, ki določa, da je zavarovana vsota lastnina koristnika in da zaradi tega ne spada v dediščino pokojnega zavarovavca. Res je zato, da je življenjski zavarovavec privilegiran davčni obvezanec, ker plačuje manj davka: dediščinski, ki je sad življenjskega zavarovanja, ostane neoporekna in tako več velja kot druge dediščine, katere zmanjša zapuščinski davek. Če želite podrobneje pojasnila, nam pošljite priloženi odrezek nrtljen na dopisnici.

KDOR DOBRO PRERACUNA, SE ZAVARUJE INA. Spoštovani ISTITUTO NAZIONALE DELLE ASSICURAZIONI Via Sallustiana 51 00100 ROMA

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 21,8, najnižja 13, ob 19, uri 17,2 stop. zračni tlak 1018,3 raste, vlaga 69%, brez vetra, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 21,2 stop.

Tržaški dnevnik

Danes, CETRTEK, 26. septembra JUSTA
Sonce vzhaja ob 5,57 in zahaja ob 17,55 — Dolžina dneva 11,58 — Luna vzhaja ob 10,59 in zahaja ob 19,43
Jutri, PETEK, 27. septembra DAMIJAN

VAŽEN SKLEP TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA ODBORA

Odobren osnovni načrt Acegata za uporabo zemeljskega plina

Podjetje Acegat bo porabilo milijardo 300 milijonov za spremenitev in dopolnitev vseh sedanjih plinskih naprav in za preureditev grelcev v vseh stanovanjih

Na svoji zadnji seji je tržaški občinski odbor odobril osnovni načrt za uporabo zemeljskega plina namreč sedanjega za gospodinske potrebe. Odbor je sprejel sklep na osnovi študije, ki jo so napravili strokovnjaki občinskega podjetja ACEGATA in ki jo je na seji obrazložil odbornik za industrijske storitve Vasco. Speljava zemeljskega plina v mestno plinsko omrežje spada v okvir petletnega načrta občinske uprave in je odvisna od zemeljskega plina, ki bo na razpolago, potem ko bo zgrajen metanovod do našega mesta.

Ker je zemeljski plin po svoji sestavi različen od sedanjega industrijskega in je po kakovosti mnogo boljše tako za gospodinske potrebe kot za ogrevanje, bo potrebno spremeniti sedanje distribucijske naprave. Po računih podjetja Acegat bodo ta dela stala milijardo 300 milijonov lir. Pri tem pa občinska uprava poudarja, da do vstopa ne bodo porabili samo za nove stroje in nove plinovode, saj bodo kar 540 milijonov lir porabili za preureditev številnih in drugih naprav v stanovanjih. Načrt Acegata predvideva postavitev grelcev v stanovanjih na račun podjetja, tako da potrošniki ne bodo imeli nobenih stroškov glede nastalih sprememb.

Podjetje Acegat bo opravilo na svoji strani tudi pregledje in opremljenost na kraju samem, kar bodo namestili nove naprave in postavili nove grelce, tako da bo zajamčena največja varnost pri spremembi uporabe plina. Zato je podjetje sklenilo, da bodo začeli dobavljati zemeljski plin vsem potrošnikom hkrati in ne postopno, kot je bilo prvotno rečeno, da ne bi prišlo do kakih neljubih zapletov.

Poleg tega podjetje Acegat zagotavlja, da bo dobava zemeljskega plina takoj prinesla prebivalstvu velike koristi, kar dokazuje dejstvo, da se je uporaba plina v mestih, kjer dobavljajo potrošnikom zemeljski plin, znatno povečala.

Uporaba sedanjega plina v Trstu se suče več ali manj na isti ravni že mnogo let, čeprav se število potrošnikov stalno veča. Strokovnjaki Acegata so ugotovili, da se je dana posledica dejstva, da se danes gorilni plin uporablja samo za kuhanje, ker je predrag, da bi ga lahko uporabljali za ogrevanje. Predvidevajo, da bo metanovod zgrajen do Trsta v drugi polovici prihodnjega leta, medtem ko bo podjetje Acegat preuredilo vse naprave v mestu za uporabo tega plina do prve polovice leta 1970.

Osnovni načrt, ki ga je odobril občinski odbor, predvideva tudi gradnjo postaje za dekompresijo in merjenje plina, ki bo prihajal v Trst, na Katinari, do koder bo speljan metanovod podjetja SNAM.

TO NOČ PRI MIRAMARU

Smrt priletnega čuvaja pod kolesi avtomobila

Brezvesten sofer zbežal - Nadzorstvo na meji

Sinoči okoli 23. ure je pri miramarskem križišču v bližini hotela Miramar brezvestni avtomobilist do smrti povozil 78-letnega čuvaja, uslužbenca pri omenjenem hotelu, Giuseppeja De Martina in zbežal. Kot so povedale nekatere priče, je De Martina stal na svoji strani ceste in opozoval avtomobile, ko se jim je v ozvali valjan avtomobil, ki je vozil v smeri proti Trstu, in ga poškodoval do smrti. Agenci cestne policije so pozneje opazili na cestni sled zaviranja, dolgo približno 10 metrov. Po tem bi se dalo sklepati, da je avtomobilist sicer opazil možkega, vendar pa ni utegnil pravočasno zavreti in silovito treslji vanj.

Na kraj nesreče so prihitali tudi agenti letalskega oddelka policije, ki so takoj pričeli s preiskavo, da bi izsledili neznanega avtomobilista. Obvestilo so tudi policiji na vseh občinskih prehodih, ki bi slučajno opazila kak poškodovan avtomobil, ki bi hotel prekoračiti mejo.

Preiskava je v teku.

Kongres o človeških pravicah v Gračevo

Razprava o gusarskih radijskih postajah

Na mednarodnem kongresu o človeških pravicah v Gračevo so večerj govorili o tako imenovanih gusarskih radijskih postajah, ki jih je danes na svetu enajst. Prvi mednarodni kongres o oddajnikih v skandinavskih vodah pred desetimi leti, leta 1958. Večina gre za radijske postaje, ki delujejo na ladjah, in ki jih finančno podpira trgovske hiše s svojo propaganda. V najnovejšem času se slišati tudi o pripravah na skorajinski pričetek oddajanja tudi s posebnih gusarskih letal, pri čemer se seveda pojavljajo ista vprašanja pravnega značaja kakor pri ladjah. Te oddajajo svoje programe, ne da bi se za to imeli potrebne ministre, kar je v skladu z mednarodne kairske pogodbe iz leta 1958 in pogodbe, ki je bila dosegena leta 1947 v Atlantic Cityju in v Zenevi. Po teh sporazumih je oddajanje radijskih programov iz premičnih

Deželni odbornik za zdravstvo odpotoval v Rim

Deželni odbornik za zdravstvo Devetaz se bo danes sestal v Rimu z ministrom za zdravstvo senatorjem Lanzinjem. Odbornik, ki ga spremlja ravnatelj odbornstva, bo predložil ministru razna vprašanja v zvezi z zdravstvenimi zadevami v deželi Furlaniji-Juljski krajini ter mu obrazložil delovanje odbornstva, kakor tudi pobude, ki jih ima odbornstvo v načrtih. Vsi drugi bodo morali k prošnji priložiti dokumente, potrdila, itd., iz katerih mora biti razvidno, da je prizadet iz političnih razlogov bil zaprt v Italiji ali inozemstvu najmanj tri mesece.

Prvim in drugim pripravljamo, da priložijo tudi potrdilo o državljanstvu in stalnem bivališču.

Bivšim internirancem v nacističnih taboriščih in svojem umrlih pripravljamo, da vložijo prošnje za priznansko priznanje.

NA POBUDO DEŽELNE UPRAVE

Prof. Majori je proučil vprašanje onesnaževanja morskih voda v zalivu

Dognal je, da je naše morje že doseglo visoko stopnjo onesnaženja in okužbe - Prof. Majori predlaga takojšnje preventivne ukrepe

Po nalogu deželnega odbornika za higieno in zdravstvo je prof. Majori, ravnatelj Inštituta za higieno na tržaški univerzi, dobro leto proučeval problem onesnaževanja morskih voda na območju dežele Furlanije - Juljske krajine, dosežajo stopnjo onesnaženja in vpliv, ki ga pri tem imajo izlivni mestne kanalizacije, industrijskih obratov, potokov in rek. Po dolgih študijah in raziskavah je prof. Majori sestavil obširno poročilo, ki ga je včeraj izročil deželnemu odborniku za higieno in zdravstvo Devetazu.

Morja ni moč čistiti, zato ga ne smemo onesnaževati in okuževati! V tem je bistvo vsega problema. Uresničitev, oziroma spoštovanje tega pravila in opozorila pa ni tako enostavno in lahka zadeva. Prof. Majori je opravil koristno delo. Na pobudo dežele je bilo načeto zelo važno vprašanje, sledilo pa bodo morali predpisi, ukrepi in druge podobne študije, da se morje ne bo bolj onesnažilo in okužilo, ker bi to imelo preveč resne posledice za gospodarstvo, higieno in zdravstvo. Pri nas je ta problem še bolj pereč, ker smo v zalivu, ker imamo sorazmerno majhno obalno področje, ker skoraj ni proste obale, ker so zelo redki industrijski obrati s popolnimi in zadostni-

mi čistilnimi napravami, ker smo dobili naftovod, itd. Želimo si pa, da bi se razvijal turizem, da bi se vsaj kolikor toliko ohranilo, če že ne razvijalo, ribištvo, itd.

Glede tega ima dežela veliko pristojnost. Zato bo dožnost deželnega sveta, uprave in vseh organov, da rešitvi tega problema posvečajo vso skrb.

Prof. Majori je svoja proučevanja usmeril v glavnem morskim vodam. Svoj študij in raziskovanja je opravil zlasti v Miljskem zalivu, v tržaškem pristanišču, ob tržaški obali, ob devinski obali in v Tržiškem zalivu. Razen tega je proučil vsa obalna področja od Gračeva do Lignana ter značilnosti Tilmenta.

Sestanek o vprašanjih ronskega letališča

Včeraj so se sestali pod predsedstvom deželnega odbornika Varisca predstavniki raznih ustanov in podjetij in so razpravljali o vprašanjih deželnega letališča v Rončkah. V razpravi so poudarili pomen potrebo po ureditvi ronskega letališča tako, da bo lahko služilo vsedravnemu kakor tudi mednarodnemu letalskemu prometu rednih letov. Včeraj je bil predložen predlog, ki je po njihovem mnenju najbolj primeren za zaščito človeških pravic v primeru naravnih nesreč.

Na izlet so hoteli z ukradenim avtom

Nameravali smo ukrasti lasek tovornjak, da bi napravili krakek sprehod. Tako so se hoteli izkazali 20-letni delavec Giorgio Tomasselli s Trga Giarizole 1, 20-letni natakari Dario Lumiani s Trga Giarizole 11 ter 18-letni delavec Fabio S. iz Ul. Pagano 30, ki jih agenti letalskega oddelka prejšnji ponedeljek zasedali pri kraju Avtomobil.

Bilo je okoli 1,45, ko je patrulja letalskega oddelka policije, opazila iz Ul. Cadorna tri osebe, ki so se sumljivo vedle in v zadregi pred avtomobilom hitro stopile v avtorovog volkswagen 5 (TS 63003), 18-letnega Stelija Dambrasioja iz Miramarskega drevoreda 307. Ko pa so trije tatinci videli, da se jim policiji avto vse bolj in bolj približuje in da zanje verjetno nič dobrega ne obeta so hitro skočili s tovornjaka in jo hoteli umrli nog pobrisati. Njihov beg pa je se končal precej klavarno, saj so jih agenti takoj ulovili in jih odvedli na kvesturo.

Važno opozorilo bivšim internirancem

Tržaška sekcija Zdrženja bivših političnih deportirancev v nacističnih taboriščih ANED - Ul. Zonta 4, opozarja bivše internirance in svoje umrlih v taboriščih, da imajo na podlagi zakona št. 341 od 28. marca 1968 pravico do priznanja statusa prizivca.

Upravičen (bivši interniranci in svoji umrli v taboriščih) morajo predložiti zadevne prošnje do 10. oktobra.

Za poslanja in prošnje naj se čim prej zglasijo na tajništvo združenja, ki jim bo nudilo vse pomoči.

Za tiste, katerih prošnje za izplačilo odškodnine so bile ugodno rešene in seznanjeni objavljeni v priložni Uradnega lista od 22. maja 1968, bo zadostoval prošnja in potrdilo Zdrženja deportirancev. Vsi drugi bodo morali k prošnji priložiti dokumente, potrdila, itd., iz katerih mora biti razvidno, da je prizadet iz političnih razlogov bil zaprt v Italiji ali inozemstvu najmanj tri mesece.

Prvim in drugim pripravljamo, da priložijo tudi potrdilo o državljanstvu in stalnem bivališču.

Bivšim internirancem v nacističnih taboriščih in svojem umrlih pripravljamo, da vložijo prošnje za priznansko priznanje.

Deželni odbornik za urbanistiko De Carli je v zvezi s prehodnim zakonom o urbanistiki, ki je začel veljati 1. septembra, Občornik je oznanil nekatere posledice uveljavitve tega državnega zakona, ki ne-posedno izvrajajo iz gradbene dejavnosti v občini. Nakazal je tudi spremembe, po katerih se namerava zavrniti odborniški, ki nimajo regulacijskega načrta, ki so pa že poskrbele za razmejitve obljubljenih sredstev, ter občine, ki niso poskrbele niti za to razmejitev.

Občin prve vrste ni v naši deželi več kakor 20 in zanje bo nastalo samo omejitev, da ne bodo zidali steno, ki bi bila višja od 25 metrov, razen če ne določa drugače poseben načrt. Pri tem gre za to, da se dosežejo v mestnih središčih homogeni perdeli. Sprito te norme je nastala v nekaterih mestih zahtevnost, ki namajo regulacijskega načrta, ki jih mora navedeti nek primerov omejitev, ki so potrebne za redno širjenje središč. Zaradi tega bi bilo dobro, da bi te občine sprejele regulacijske načrte.

Občin druge vrste ni v naši deželi več kakor 20 in zanje bo nastalo samo omejitev, da ne bodo zidali steno, ki bi bila višja od 25 metrov, razen če ne določa drugače poseben načrt. Pri tem gre za to, da se dosežejo v mestnih središčih homogeni perdeli. Sprito te norme je nastala v nekaterih mestih zahtevnost, ki namajo regulacijskega načrta, ki jih mora navedeti nek primerov omejitev, ki so potrebne za redno širjenje središč. Zaradi tega bi bilo dobro, da bi te občine sprejele regulacijske načrte.

Občin tretje vrste ni v naši deželi več kakor 20 in zanje bo nastalo samo omejitev, da ne bodo zidali steno, ki bi bila višja od 25 metrov, razen če ne določa drugače poseben načrt. Pri tem gre za to, da se dosežejo v mestnih središčih homogeni perdeli. Sprito te norme je nastala v nekaterih mestih zahtevnost, ki namajo regulacijskega načrta, ki jih mora navedeti nek primerov omejitev, ki so potrebne za redno širjenje središč. Zaradi tega bi bilo dobro, da bi te občine sprejele regulacijske načrte.

Nalezljive bolezni od 16. do 22. septembra

Občinski oddelki za zdravstvo in higieno sporoča, da so v tržaški občini od 16. do 22. septembra ugotovili sledeče število primerov nalezljivih bolezni: skriptična 1; tiskelna 2; ošpic 2; norice 1; vsa obalna področja od Gračeva do Lignana ter značilnosti Tilmenta.

Tecaji rusčine za Slovence

Združenje za kulturne stike s Sovjetsko zvezo obvešča, da so v tečajih vpisi za tečaj ruskega jezika, ki se bodo predvidoma začeli oktobra. Tečaj ruskega jezika bo za Slovence.

Vpisovanje sprejema tajništvo v Ul. Torre Bianca 13 od 17. do 20. ure. Mesečni prispevek za tečaj, ki bo dvakrat tedensko, je 3000 lir.

IZPRED KAZENSKEGA SODIŠČA

Obsodba mladeniča za poskus tihotapstva kave iz pristanišča

Razsodba je zbudila presenečenje, ker je bil neki drug obtoženec nedavno oproščen za podobno obtožbo - Sodniki so razsodili, da sofer ni zakrivil smrtno nesreče

Pred kazenskim sodiščem (pred. Corsi, tož. Tavella, zap. M. Zorzi) se je moral zagovarjati 31-letni Paolo Cattaruzzo iz Ul. Gattari 46, ki je bil obtožen, da je hotel tihotapiti v državo 20 kg kave.

Dob za enega izmed toliko podobnih primerov tihotapstva na področju nove proste luče, o katerih se je večkrat pisalo in se bo verjetno še pisalo. Primer pa je zanimiv, ker je bila pred nekaj dnevi podobna obravnava, ki pa se je popolnoma drugače zaključila. Včeraj so sodniki obsodili Cattaruzzo, medtem ko sta bila obtožena v prejšnjem primeru oproščena.

Carinski organi so obtožili Cattaruzzo, kot smo dejali, da je skušal prehitovati 20 kg kave. Dva finančarja sta opozorila na osumljenca, ki je bil tihotapiti v državo 20 kg kave. Sodniki so sicer opazili, da je bil tihotapiti v državo 20 kg kave. Sodniki so sicer opazili, da je bil tihotapiti v državo 20 kg kave.

NENAČAKA NESREČA TRŽAČANA V POTENZI

Z okna v drugem nadstropju je strmoglavil na dvorišče

Ker ni mogel zaspati v hotelski sobi, se je vsedel na okensko polico, da bi zajel svež zrak - Postalno mu je slabo in je padel v globino

Požirek zraka je drago stal 37-letnega uradnika Sergeja Pahorja iz Ul. Campanella 102, ki so ga danes zjutraj ob 9,25 pripeljali z rešilnim avtom RK v tržaško bolnišnico, potem ko so ga prevzeli iz civilne bolnišnice v Melfi blizu Potenze.

Pahor se je prejšnji teden odpravil na službeno potovanje v Potenzi in v sredo prenočil v hotelu «Cemaha» v Melfiju. Ker ni mogel dolgo časa zatisniti očesa, se je okoli 2. ure zjutraj vsedel na okensko polico svoje sobe v drugem nadstropju, da bi ujel požirek zraka. Mislil je, da mu bo predpreglano nespečnost, a usoda je delala drugače.

Včeraj je 50-letni tiskar Antonio Keber s Šcala dell'Erica 1, prijavil da mu je neznanec prejšnji večer na avtobusu proge št. 28, sledil v žep in ukradel listino s 140 tisoč lirami in dokumenti. Za storilec poizveduje letiči od policije.

POJASNILA ODBORNIKA ZA URBANISTIKO DE CARLIJA

Prehodni zakon o urbanistiki v zvezi z gradbeno dejavnostjo

Glede zakona se občine delijo v tri vrste in omejitve zakona so zanje različne

Deželni odbornik za urbanistiko De Carli je v zvezi s prehodnim zakonom o urbanistiki, ki je začel veljati 1. septembra, Občornik je oznanil nekatere posledice uveljavitve tega državnega zakona, ki ne-posedno izvrajajo iz gradbene dejavnosti v občini. Nakazal je tudi spremembe, po katerih se namerava zavrniti odborniški, ki nimajo regulacijskega načrta, ki so pa že poskrbele za razmejitve obljubljenih sredstev, ter občine, ki niso poskrbele niti za to razmejitev.

V nedeljo na Repentabru drugi ex tempore

Pod okriljem repentarske občine bo v nedeljo, 29. t. m., 2. siliškarski natečaj ex tempore, na temo «Podoba tržaškega Krasa». Natečaj se lahko udeležijo umetniki katere koli države ali narodnosti. Predložena dela se morajo nanašati na Repentabr, pri tem pa imajo umetniki veliko svobodo izražanja. Platna se bodo žigosala v nedeljo, 29. septembra ob 7.30 do 11. ure v restavraciji Furlan na Colu. Dela bodo morala imeti površino od najmanj 40x50 cm do največ 80x90 cm.

Podelitev nagrad bo v soboto, 5. oktobra, ob 18. uri v restavraciji Furlan.

Nagrajeni slikarji bodo prejeli kolajne, plakete in denarne nagrade, ki so jih prispevali vladni komisariat, delovna uprava, deželni urad za šport in rekreacijo, tržaška pokrajnska uprava, tržaška, devinsko-nabrežnska, zgornjska in mlajška občina, ENDAS, Lloyd Adriatico, mlajski mladinski krožek, restavracija Furlan, tvrdka Godina, restavracija Kras, restavracija Škabar, gostilna Krizman, Ludvik Guštin itd.

Prometni ukrepi za 29. september

Zaradi prihoda v Trst skupine bivših bojevnikov iz nekaterih pokrajin v Venetu, ki bodo prišli 29. t. m. s 50 avtobusi, je župan za omejitve promet na nekaterih ulicah, po katerih se bo premikala dolga kolumna avtobusov: Od 8.30 do 14. ure ne sme biti na trgu pred cerkvi Sv. Justa nobena vozila; ob 9. do 14. ure je uvedena obsežna vožnja po Ulici Capitolina v smeri Trg Sansovino - Trg Sv. Justa; ob 9. do 14. ure je prepovedano ustavljanje vseh vozil v Ulici Capitolina, od Ulice del Monte do Trga Sv. Justa. Prav tako je prepovedano ustavljanje avtomobilov v omejenem času v Drevoredu della Rimenbranza, Drevoredu Martirja della Libertà in v Ulici Tommaso Grossi, od Drevoreda Rimenbranza do vodnjaka.

Zaradi gradnje nove zgradbe v Ulici Fabio Severo pred hišnim številkom 99 in 101, je prepovedano parkiranje vozil vzdolž ograje, ki so jo postavili.

Danes začele proslave 100-letnice čitalnice na Opčinah

Proslava stoletnice ustanovitve čitalnice na Opčinah, ki jo prirejajo opinski kulturni, prosvetni in javni delavci, se začela danes zvečer z uprizoritvijo Cijakove ljudske igre «Slana voda». Igra so že pred časom naštvirali in tudi z uspehom izvajali openski dijaki, to je mladi rok, ki se že sedaj vključuje v naše prosvetno in narodno življenje, da bo z leti postal nosilec našega življenja in s tem občina. Prvo gotovo je o tem dejstvu še posebej pomen današnje uprizoritve. Zato je prav, da se je polnoletnost udeležijo ne samo Openci, temveč tudi ljudje iz bližnje okolice in iz mesta, saj take obitnice niso samo stvar vasi, ki jih neposredno proslavljajo, temveč vse naše zamejske slovenske skupnosti.

Kot je razvidno iz oglasa, se bo proslava nadaljevala v nedeljo o-

naprej proti Ul. de Amicis. Cardija je začela prečkati ulico, da bi bil nasprotno smeri pripeljal Silvirij, ki je trčil vanjo, jo vrgel na pokrov, ob kateri je potekal padla na tla. V bolnišnici je umrla nekaj dni po- pozneje zaradi hudih telesnih poškodb.

Na večerjinski obravnavi je obtoženo izjavil, da se je nehal zlo početi ter da sploh ni videl ženske, ki je baje stopila predenj izza nekake druge avta. Taki je ustavljal vozilo ter ji skušal pomagati. Na pomoč je pritekel tudi Lorenzo Cardij, ki je bil siljal udariti takoj potem ko se je odjedal izpred cerkve.

Javni tožilec je zahteval, naj sodniki spoznajo Silvirija za krivega ter naj ga obsodijo na 8 mesecev zapora in naj mu odvzamejo vozniško dovoljenje za eno leto in pol. Obtoženec zagovornik pa je menil, da bi moral biti njegov varovanec oproščen, ker dejanje ni kaznivno, ali pa vsaj zaradi pomanjkanja dokazov. Sodniki so sprejeli pravnilično zahtevo. Tožilec bo vižljal priziv.

Zenski poveljeni na zbrastih prehodih

Včeraj ob 8.45 so sprejeli na ortopedski oddelku bolnišnice 46-letno gosposko Sebastiano Fiebera por. Petrovico iz Ul. Malolika 11. V bolnišnici kamor so jo pripeljali z osebnim avtomobilom, je ženska povedala, da je nekaj pred omenjeno uro v Ul. Tacco prečkala cesto na zbrastem prehodu, ko jo je podrl fiat 124 coupé, ki ga je proli Ul. D'Alviano vžljal 23-letni Ulrico Galvani iz Ul. Colleoni 18.

Zaradi raznih poškodb po levi nogi in zloma sredinca leve noge, bo se Petrovica morala zdraviti približno dva tedna.

Zaradi enakake primera pa so sprejeli ob 12.25 na isti oddelku 77-letno branjevo Marijo Barba va. Cosich iz Ul. del Ponte 6, ki jo je na prehodu za pešce na Ponteroso podrl avto giulia 1000, ki ga je proli Korzu vozila 20-letna Rosanna Redivo iz Ul. Petronio 12.

Pri padcu si je ženska zlomila levo zapestje. Okrevala bo v enem mesecu.

NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

Busolini, Ul. P. Revoltella 41. Piz. z. Cigno, Ul. Korzo Italia 14. Prev. dini, Ul. T. Vecello 24. Serravallo, Trg Cavana 1.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 18. ure)

All'Esculapio, Ul. Roma 15. INAM, Al. Camalini, Drevored 20. septembra 4. Al. Modanella, Ul. dell'Istria 43. Dr. Codermatz, Ul. Tor S. Piero 2.

SPD «TABOR» — OPČINE

priradi v nedeljo, 29. septembra 1968 v Prosvetnem domu (v dvorani in na prostem) proslavo

100-letnice

ustanovitve čitalnice na Opčinah in

25-letnice

vstaje proti fašizmu.

● V četrtek, 26. septembra ob 20.30 nastopijo dijaki s Cijakovo tridejanko «SLANA VODA»

● V nedeljo, 29. septembra: ob 12. uri odkritje spominske plošče na Prosvetnem domu ob 100-letnici ustanovitve slovenske čitalnice. Nato polaganje vencev na spomenik padlih na openskem pokopališču. ob 15.30 KULTURNI SPORED, pri katerem sodelujejo: openski mladinski zbor Glasbene matice; openski cerkveni pevski zbor; domača dramska skupina z dvodejanko «PEPCE SE ŽENI» v openskem narečju; združeni moški pevski zbor Divača-Sežana; godba Parma iz Trebb.

Sledi družabna zabava s plesom. Igra ansambel Kras Poskrbeli smo tudi za domačo kapljico in prigrizek. Priridev bo ob vsakem vremenu. Vljudno vabljeno!

Gledališča

V soboto, 28. t. m. bo v Verdiju drugi koncert jenskega simfoničnega orkestra, Orkester gledališča Verdi bo dirigiral Carlo Fratese. Pri klavirju bosta sodelovali Edda Calvano in Bruna della Pietra. Na sporedu so skladbe Mozarta, Poulencja, Schuberta in Wagnerja, Začetek ob 21. uri.

Poletne prirideve

PARK MIRAMARSKEGA GRADU: predstava «Luzi in rožki», Ob 21.30 «Meximilian of Mexico v angleščini», ob 22.45 «Massimiliano e Carlotta v italijanščini», Avtohub «e» iz Barkovlje, postajališče travmaja 6» proti parku ob 21. in 22.15 ter od parka proti Barkovljam po predstavah.

Kino

Nacionalne 16.00 «Volo 1, 6, non attente», Van Johnson, Edmund O'Brien, Technicolor. Graticcio 16.00 «Les Biches», J. Sarsard, Stephan Audran, Technicolor. Prepredano mladini pod 18. letom. Eden 15.00 «Playmates», Najnovejša mojstrina J. Tatija, Technicolor. Fentice 16.00 «Inchiesta pericolosa», F. Sinatra, Panavision Deluxe. Excelsior 16.00 «Una strana coppia», Jack Lemon, Walter Mathan, Technicolor. Ritz (Ulica San Francesco šte. 10) 15.00 «Beretti verdis», John Wayne, Technicolor.

Šolske vesti

Vpisovanje za šolsko leto 1968/69 se vrši na vseh šolskih dolžnostih in daktično ravnanje vsak dan od petke, 26. septembra, do ponedeljka, 27. septembra, do otroke vpišejo vlist. Za vpis v 1. razred sta potrebna rojstni list in izkaz o raznih cepenjih; učenci ostalih razredov pa predložijo ob vpisu zadnje šolsko spričevalo.

Diktirano ravnanje pri Sv. Iv. va. sporoča, da je na osnovnih šolah vsak dan od 9. do 12. ure vpisovanje za šolsko leto 1968/69. Otroci vpisani leta 1962, ki se vpišejo v 1. razred, morajo predložiti rojstni list in potrdilo o cepenju; ostali pa zadnje spričevalo.

Diktirano ravnanje pri Sv. Jak. kupa sporoča, da je v teku vpisovanje v vse razrede. Učenci, ki bodo vpisani v 1. razred, morajo predložiti rojstni list in potrdilo o cepenju. Za vpis v ostale razrede naj predložijo zadnje spričevalo.

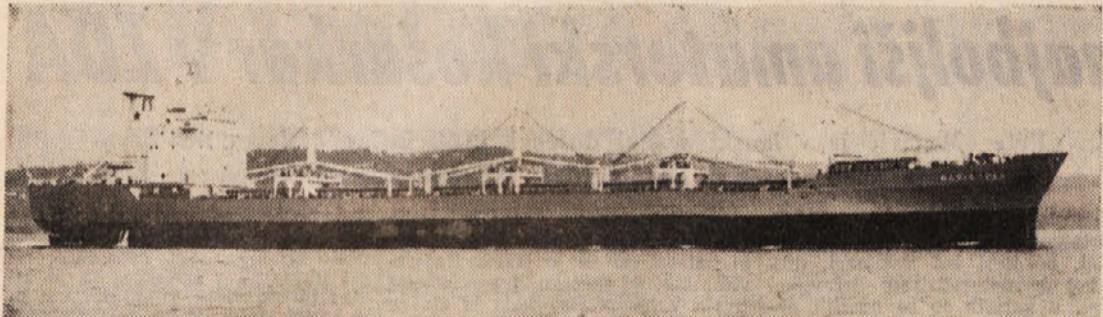
Sedeži šol: Sv. Jakob, Ul. Frausin 12; Ul. Sv. Frančiska 25; Ul. Donadoni 28; Sv. Ana, Istrska ulica 143; Skedjen, S.ta Demarhi 8.

Urniki od 9. do 12. ure. Prosim, da polit

V TRŽIŠKEM OBRATU «ITALCANTIERI»

Reški Jugoliniji bodo izročili 6720-tonsko ladjo «Kraljevica»

Novembra bodo splavili enako ladjo «Bakar», spomladi 1969 pa še «Pazin» - Ladjedelnica ima za nad 2.000.000 ton novih naročil

«Banja Luka» je nastopila svojo prvo pot maja letos

Te dni bo «Italcantieri» izročila jugoslovanskemu naročniku, «Jugoslavenski linijski plovilski» za Reke 7.620-tonsko ladjo «Kraljevica», prvo iz serije štirih enakih ladij v gradnji za to podjetje. «Kraljevica» in «Pazin» imajo naslednje tehnične karakteristike: vsaka razpolaga (ali bo razpolagala) s štirimi skladišči na prednjem in enim skladiščem na zadnjem delu trupa. V dolžino merijo 151,6 m, v širino 20 m, v višino pa 8,70 m. Ugrez je preračunan na 7,25 m. Prostornina skladišč za blago v balah znaša 14.130 kub. m, ustreza kosmatu nosilnosti pa 7.620 metričnih ton. Polno natovljene ladje zmogajo hitrost 18,8 vozla.

Tudi «Kastav» bo kmalu nared

Gradnja se pod nadzorstvom Llyod's Register of Shipping in italijanskega in jugoslovanskega pomorskega registra ter v skladu z zahtevki mednarodnih sporazumov o pomorski plovbi. Grajenje so tudi za plovbo po Panamskem in Sueskem prekopu. Vsaka je opremljena s sedemvaljčnim pogonskim strojem vrste CRDA FIAT B 737 S, ki posreduje glavni osi 10.500 KM pri 135 obratih na minuto. Električno centralo s katero razpolaga vsaka ladja, sestavljajo štirije Dieselovi alternatorji po 300 KW, ki jih pogonjajo motorji CRDA SULZER 5 BAH 29. Na glavnem mostu so nameščene hlajene celice, skupna zmogljivost hlajenih skladišč pa znaša 36.000 kub. m. Ladje so opremljene z vrsto žerjavov, in sicer z enim po 3 tone, desetimi po 5 ton, šestimi po 10 ton in enim po 25 ton. Posadka šteje 53 mož, vsaka ladja pa lahko sprejme še 8 potnikov.

Pred tem je Jugoslavija naročila v tržaških ladjedelnicah, in sicer v obratu «Sv. Marko» dve ladji za prevažanje razsutih tovorov z nosilnostjo 25.825 ton. To sta motorni ladji «Baranja» in «Banja Luka», ki ju je svoj čas naročila «Atlantska plovidba» iz Dubrovnika. «Baranja» so splavili 10. junija in izročili 31. oktobra lani, «Banjo Luko» pa so splavili 16. marca, izročili pa že 31. maja letos, kar predstavlja rekordni čas za pripravo tako zahtevne ladje. S splavitvijo «Banje Luke» se je zaključilo življenje «Sv. Marka» kot ladjedelnice. Ta ladja, ki so jo zgradili pod industrijskim številom 1905, je namreč zaključila serijo ladij, izdelanih v tem življenjsko važnem tržaškem obratu. «Baranja» in «Banja Luka» merita 188,70 m v dolžino, 22,80 m v širino, 14 m v višino, njun ugrez je preračunan na 8,50 m, opremljeni sta s pogonskim strojem vrste CRDA FIAT, ki jima omogoča hitrost 17,7 vozla, skupna zmogljivost skladišč pa znaša na vsaki ladji 30.800 kub. metrov.

S šestimi naročili, ki dajo skupaj okoli 82.500 ton nosilnosti, je Jugoslavija v tem povojnem času občutno prispevala k delu tukajšnjih ladjedelnic. To velja toliko bolj, če upoštevamo tudi desetine in desetine Dieslovih motorjev, ki jih je sosedna republika v zadnjih letih naročila v Tovarni strojev pri Sv. Andreju.

V največjem času pa so se naročila novega ladjevja, ki ga bodo gradili v tržaškem obratu «Italcantieri» znatno pomnožila. Hkrati s tem pa so razsežnosti naročenih ladij močno narastle. Poleg omenjenih štirih ladij za Jugoslavijo obsega spisek naročil še 102.000-tonsko «obo-carrier» (to je ladja za prevažanje razsutega blaga, žitaric ali petroleja) «V. Valletta», ki so jo že splavili, 140.000-tonsko petrolejsko ladjo za družbo «Esso Columbus» iz Genova, ki jo pravkar gradijo, dve 220.000-tonski petrolejski ladji za grupo «Monti», eno 229.000-tonsko petrolejsko ladjo za «Morat», četrto enako ladjo, ki jo bo «Italcantieri» zgradila na lastno pest, eno 254.000-tonsko petrolejsko ladjo za grupo «Esso», 253.000-tonsko ladjo za grupo «Camel» in tri 137.000-tonske ladje za druge do matne naročnike. Vsega skupaj torej 11 ladij za nekaj nad 2 milijona ton kosmate nosilnosti med katerimi bodo večje enote kmalu pričeli graditi v velikem doku, ki ga pravkar pripravljajo v okviru tržaškega obrata.

UPRAVA TRŽAŠKE KNJIGARNE

se oprošča vsem odjemalcem in prijateljem, ker so njihovi prostori še vedno zaprti zaradi zakasnitve preureditvenih del, hkrati pa jih prosijo za razumevanje. Oddolila se jim bo tako, da bo pač knjigarna po zaključitvi delih prostornejša in privlačnejša

UPRAVA TUDI OPOZARJA, DA SE ZA NAKUP SOLSKIH KNJIG IN DRUGIH POTREBŠČIN LAHKO VSAKDO ZGLASI V PRVEM NADSTROPJU NAD KNJIGARNO

tržaška knjigarna TRST - Ul. Sv. Frančiška 20 - Tel. 61-792

KINO «IRIS» PROSEK predvaja danes, 26. t. m. s pričetkom ob 19.30 film z vojno vsebino: 317° BATTAGLIONE D'ASSALTO (317. udarni bataljon) Igrajo: P. Schöntörffer, J. Ferrin in B. Cremer

Goriško-beneški dnevnik

ZAKLJUČEK SREDNJEVROPSKIH KULTURNIH SREČANJ

Odkrivanje tradicionalne ljudske kulture zblizuje tisto, kar je preteklost raztrgala

Gorica uspešno opravlja delo posrednika med različnimi narodi in kulturami v osrčju Evrope

V Gorici se je zaključilo tretje srednjeevropsko kulturno srečanje. Včeraj so v dvorani deželnih stanov spregovorili še poslednji referenti in diskutanti, povzeli so kratke zaključke, pri poslovnem kosilu pa so si še ponovno slišali roke ter se razšli. Srečanja so se udeleževali predstavniki petih držav: Italije, Jugoslavije, Avstrije, Češkoslovaske in Zahodne Nemčije, medtem ko delegacija Madžarske na shod ni prišla. Med večerajšnjim zasedanjem je spregovoril prof. dr. Niko Kuret iz Ljubljane o narodopisni delovni skupnosti «Alpes Orientales», v kateri sodelujejo predstavniki Slove-nije, Italije, Avstrije in Švice ter so jo ustanovili pred 12 leti. Poročeval je torišče delovanja te skupnosti označil s temi besedami: «Medtem ko je srednjeevropsko kulturno območje plod političnega razvoja več stoletij, je — vsekakor ožje — vzhodnoalpsko-takorekó naravno dano. Vzhodnoalpski svet je oblikoval že ljudsko kulturo predimskih in rimskih naseljencev, odtenjal jo mu tudi niso mogla ljudstva, ki so prispela semkaj kot propad rimskega imperija med preseljevanjem ljudstev. ... Neseno drvesce, — navajajoč besede iz prvega zbornika — ki smo ga leta 1956 zasedili v Ljubljani, se je razvijalo v krepko drevo, ki je rodilo že dokaj bogate sadove.» je zaključil doktor Kuret. Srednjeevropsko kulturno srečanje, ki je bilo posvečeno obravnavi vrednot tradicionalne kulture, je bilo vse polno najzanimivejših razlag, trditvev, izjav in ugotovitev, ki vse skupaj dočela osvetljujejo zaključne besede predsednika teh srečanj Paola Toschia, da «smo se drug od drugega veliko naučili». Prav tako je zanimiva ugotovitev češkoslovaskega predstavnika dr. Karla Kredlja na zaključnem kosilu, da je ljudska pesem jugoslovanskih narodov, ki jo je pred 200 leti odkril in evropskim narodom podaril Goethe, obšla svet ter povzročila zanimanje za ljudsko umetnost. V nadaljevanju svojega govora je poudaril, da bodo Slovaki in Čehi vedno v veseljem sodelovali pri takšnih srečanjih in da slovanskemu svetu v tem razdobju zgodovina prisloja veliko nalogo za prihodnost. Obeležje teh srečanj najbolj karakterizirajo dogodki, ki so se zvrstili tako v dvorani deželnih stanov na goriškem Gradu kakor tudi povsod drugje, kjer so bili kongresisti gostje prijaznih gostiteljev. Tako je na primer značilna uvodna zbornika — ki smo ga leta 1956 zasedili v Ljubljani, se je razvijalo v

Z DRŽAVNIM PRISPEVKOM Elektrifikacija kmečkih zaselkov okrog Krmina

Občinski svet je odobril tudi šolske podpore in prevoze

Na zadnji seji občinskega sveta v Krmini je župan Steočina spregovoril svetovalcem, da je bila ugodna rešenja prošnja za prispevek v znesku 15,2 milijona lir, ki jih bo občinska uprava porabila za napeljavo elektrike v tiste kmečke zaselke, ki do sedaj niso imeli take napeljave, ali pa je bila pomanjljiva. Na isti seji so soglasno sprejeli tudi resolucijo, s katero so obso-dili zadnje dogodke na Češkoslovaskem. Odobrili so nadalje prispevek 1,2 milijona lir za delovanje šolskega avtobusa za prevoz otrok iz oddaljenih vasi in zaselkov ter 1,7 milijona kot prispevek za nakup šolskih knjig revnejših otrok. Pogovorniki so se tudi o ustanovitvi poročilne družine avtomobilskega kluba v Krmini ter odobrili zadevne načrti; končno so odobrili tri milijone lir prispevka konzorciju za industrijsko cono v Krmini. Za ureditev občinskega športnega igrišča bodo najeli pri mestni hravnici v Gorici posojilo pet milijonov lir ter še nadaljnjih 99 milijonov za gradnjo ljudskih stanovanih. Razpravljali so tudi o možnosti odpreta še tretje lekarne v Krmini.

ZARADI PODRTEGA MOSTA ČEZ DUNJO V Avstrijo preko Gorice

Tranzitni promet oseb in blaga preko železniškega prehoda Nova Gorica - Gorica bo predvidoma trajal dva do največ tri mesece. Toľko časa bodo verjetno trajala dela za popravilo mostu čez Dunjo v Kanalski dolini, ki ga je pred tednom dni podrla narasla reka. Takoj naslednji dan po nesreči so italijanske železniške oblasti v dogovoru z jugoslovanskimi preumernile mednarodni železniški promet med Avstrijo in Italijo skoz Kanalsko dolino prek Slovenije. Mednarodni brzi vlaki med obema državama so prišli voziti prek Jesenice, Podbrda in Nove Gorice. Gre za tranzitni promet, pri katerem ni potrebno nikakršno posebno dovoljenje za prehajanje meje. Potniki iz Avstrije ki so namenjeni v Italijo, se odpeljejo prek jugoslovanskega ozemlja brez kakršnega koli dokumenta. Ob prihodu na Jesenice stopijo na vlak mlinci, ki ga spremljajo do Nove Gorice, odno-sno v nasprotno smer. Na kolodvoru v Novi Gorici obojni organi izstopijo ter se vlakovna kompozicija odpelje na glavni kolodvor v Gorico, kjer jo pregledata dve skupini obmejne policije, da delo hitreje opravita. Na vlakih, ki odhajajo v Avstrijo, pa se nadzorstvom dokumentov prične že v Vidmu ter v vlaknu na kolodvoru v Gorici ni treba čakati na nikakršne formalnosti. Sodišjo, da trajajo vožnja za ob-voznico tranzitno pot kakšni dve uri več. Medtem na tej poti vedno bolj narašča tovarni promet. Železniški predstavniki naj bi se dogovorili, da bo služil gorški kolodvor avstrijski za uvoz jugoslovanske živine, prosiški pa za uvoz živine iz tretjih držav. Vendar se zdi, da gre prek goriškega železniškega prehoda tudi blago tretjih držav. Nadajuje se stavkovno gibanje spediterjev in avtoprevoznikov v Pontafiju, ki so nezadovoljni s posledicami prekinitve železniške proge. Na množičnem zborovanju so zagrozili s stavke, če oblasti ne bodo odredile prevoza blaga po železnici do Pontafija, kjer naj bi ga prevezli avtoprevozniki. (Na sliki avstrijski motorni vlak na železniški postaji v Novi Gorici).

Prosvečarji iz Bohinja gostujejo v Gorici

V nedeljo 29. t. m. z začetkom ob 17.30 bo gostovala v Katoliškem domu v Gorici dramska skupina gasilskega društva iz Češnjice v Bohinju. Predvajali bodo Mullerjevo dramo «Vsi moji sinovi». Med odmorom bo igral ansambel iz Steverjana. To gostovanje bi moralo biti že v nedeljo 7. t. m. pa so ga prelo-žili zaradi bolezni glavnega igralca.

Obsojen zavoljo goljufije

Pred okrožnim sodiščem v Gorici so včeraj obsodili zaradi sieparije na 2 meseca zopora ter 8.000 lir globe z odvzomom pogojne kazni 33-letnega Arduina Jacumina iz Krmina. Jacumin se je pričinil na kasalsko sodišče, da mu ni bilo treba v zapor. Pred meseci ga je zaradi tatvine obsodilo že krminsko okrajno so-

OD PONEDELJKA, 23. T. M. Zimski urnik za trgovine na Goriškem

V ponedeljek, 23. t. m. je stopil v veljavo zimski urnik trgovin (v zvezi s povratkom sončne ure). Urnik je naslednji: PEKARNE: od 6.30 do 12.30 in od 16. do 18. ure. MLEKARNE: od 7. do 12.30 in od 16. do 19. ure. JESTVINE: od 8. do 12.30 in od 15.30 do 19. ure. DROGERIJE: od 8.30 do 12.30 in od 15. do 19. ure. MANUFAKTURNE TRGOVINE: o-prema, industrijski izdelki in druge trgovine, ki niso posebej omenjene, od 8.30 do 12.30 in od 15. do 19. ure. ZELEZNINA: od 8.30 do 12.30 in od 15. do 19. ur. SADJE IN ZELE-NJAVA: od 8. do 12.30 in od 15. do 19. ure. MALOPRODAJA DRV, ku-riro in gradbenega materiala: od 8. do 12. in od 13. do 17. ure. AVTO - MOTO in nadomestni deli: od 8.30 do 12.30 in od 14.30 do 18.30 KOLESA in priključke: 8.30 do 12.30 in od 15. do 19. ure. CVETLICAR-NE: 8. do 12.30 in od 15. do 19. ure. KMETIJSKE potrebšćine: od 8.30 do 12.30 in od 15. do 19. ure. MESSNICE so od ponedeljka do vključno petka odprte od 7.30 do 12.30; ob sobotah in pred prazniki od 7.30 do 12.30 in od 16. do 20. ure. Ob nedeljah zaprta vse dan. SLASČICARNE so odprte od 7.20 do 21.30. ZA ZELEZNJANJE TRG doloci ur-ni, občinska uprava. PAPIRNICE IN KNJIGARNE bo- do med sôlskim letom v dneh pouka lahko odpirale pol ure prej zjutraj, se pravi ob 8. uri; v me-secu oktobra imajo lahko odprto tudi ob ponedeljkih dopoldne.

Vpisovanje v osnovno šolo in v otroške vrtnice ONAIRC

Po slovenskih osnovnih šolah na Goriškem je v poimnem teku vpisovanje otrok, ki se bo nadaljevalo še jutri in zaključilo v soboto 28. t. m. Po dosežanih podatkih poteka vpisovanje dobro in zato bi bilo prav, da pohitijo z vpisom še tisti starši, ki tega še niso storili. To velja zlasti za obe šoli v Gorici v Ul. Croce in Randaccio. V ponedeljek in torek 30. t. m. in 1.10. bo tudi vpisovanje v slovenske otroške vrtnice, ki jih upravlja ustanova ONAIRC med katerimi so vrtnice v Standrežu, Podgori, Pevmi, Sovodnjah, Rupi in v Doberdobi. Starši naj prinesejo s seboj rojstni list otroka za vpis in pa potrdilo o cepljenju proti ko-zam, davici in otroški paraliz. Obenem je treba plačati tudi obrok prispevka za hrano, ki je ostal enak kot lani.

Šolske vesti iz Doberdoba

V ponedeljek, 30. t. m. in v torek, 1. oktobra bodo imeli v Doberdobi vpisovanje otrok v tam-kajšnji otroški vrtnice in sicer oba dneva od 9. do 12. ure in od 15. do 17. Občinska uprava je obenem sporočila, da je zagotovljen prevoz otrok iz okolških vasi, ki bodo obiskovali vrtnice v Doberdobi. Starši takih otrok naj jih vpišejo za prevoz, ki se bo vršil enako kot lani, pri otroški vrtnarici ob vpisu.

Menični protesti

V prvi polovici preteklega av-gusta je bilo na Goriškem 396 me-ničnih protestov. Od tega največ v Gorici in sicer 142; sledijo: Trbič s 126, Gračevo 24, Škocjan ob Soči 17, Ronke 18, Starancem 16, Dober-dobu 13, Gradiska 12, Krmin 9, Za-graj 8, S. Pier ob Soči 5, Pogliano 2, Kopriva, Mariano, Romans, Slovrenc pa po enega.

VESTI IZ ŠTANDREŽA

Čebele in žuželke delajo škodo na grozdju

Letošnja trgatve gre tudi v Stan-drežu in kraju in s tem bo konec škoda, ki jo povzročajo čebele, ose in razne žuželke na zrelem groz-dju. V marsikaterem vinogradu na-lu na lastniku je škoda občutna. Naš ljudje se sprašujejo, zakaj jim po-krasno kmetijsko nadzorstvo ne bi preskrbelo kakšnega učinko-vitega sredstva proti takim škod-ljivcem. Če gre za čebele, ki bi jim tako sredstvo utegnilo škoditi, bi jih lahko pejali ob času trgat-ve kam drugam na pašo, saj jih pri nas ni zelo veliko in bi se kaj takega dalo izvesti. Vsekarer bi bili stroški za tako ukrepanje pre-cej manjši, kot pa je škoda na grozdju, ki jo povzročajo čebele. Letos imajo naši kmetje se kar precej in lepega krompirja. Tudi se ne pritožujejo glede gnjila, ka-kor se tožajo kmetje v višje leže-čih krajih, ker je bilo preveč mo-če in slabega vremena. Upajo, da ga bodo lahko prodali po taki ce-ni, da jim bo izkupiček poplačal trud, ki so ga vložili v ta pridelek.

Delavec iz Sovodnjaj pade z lestve

Včeraj dopoldne ob 9.20 so pokli-čali rešilni voz Zeleneza križa v tovarno Lacey v Ul. Lunghisono v Gorici, kjer se je ponesrečil pri delu 45-letni delavec Mirko VI-letos iz Sovodnje. Ul. Ex-impero 100. V splošni bolnišnici so mu ugo-tovili rano na levem kolencu in številna odrgnjenja. Pridržali so ga za 20 dni na zdravljenju.

IZ GORISKEGA MATICNEGA URADA

Dne 25. septembra so se v Go-rici rodili trije otroci, umrla pa je ena oseba. Rojstva: Annamaria Vetta, Clau-dio Ughi in Roberto Mio. Umri: Ida Carl.

Kino

Gorica CORSO. 17.30: «Frank Costello, faccia d'angelo», A. Deion in N. Delon, francoski barvni film. VERDI. 17.00: «Bandoleros». J. Stewart in R. Welch. Kinema-skopske v barvah. MODERNISSIMO. 17.15-22: «Io uccido, tu uccidi», F. Franchi in C. Ingrassia in M. Lee; italijan-ski film; mladini pod 18. letom prepovedan. VITTORIA. 17.00: «Django caccia-tore di taglie», S. James Barvni film. CENTRALE. 17.15-21.30: «Il tigre», V. Gassman in A. Margret. Ital-janski film v barvah.

Tržiš

AZZURRO. 17.30: «Ti ho sposato per allegria», Monica Vitti. EXCELSIOR. 17.30: «L'astronave degli esseri perduti». PRINCIPE. 17.30.22: «Bandidos», E. M. Salerno in V. Venantini. Ki-nemaskopski film v barvah.

DEZURNE LEKARNE GORICA

Danes res dan in ponoči je od-prta lekarna S. GIUSTO, na Kor-zu Italija 344 - Tel. 35-38. IRLZIC Danes je v Tržiču odprta lekar-na «Rismond» dr. Rismond, Ul. Toti 52 - Tel. 72701. RONKE Danes je odprta lekarna «All'an-gelo» dr. Sergio Olivetti, Ul. Ro-ma 22 - Tel. 77019.

ZARVALA

Zena, otroci in sorodniki se prisrčno zahvaljujejo vsem, ki so sodelovali ob iztuzbi predragega in nepozabnega PEPIJA SIRKA Iskrena zahvala lovcem, duhovnikom, pevskima zboroma, č. sestram, prijateljem darovalcem cvetja ter vsem, ki so na kateri koli način počastili njegov spomin. Družina Sirk-Kristančič in sorodniki Krmin. 26. septembra 1968

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

NOGOMET

TEKMOVANJE ZA SVETOVNO PRVENSTVO

Jugoslavija-Finska 9:1 (2:0)

Musemić, Zambata, Džajić in Osim strelci golov - V oktobru bo Jugoslavija odigrala še dve kvalifikacijski tekmi za svetovno prvenstvo z Belgijo in Španijo

JUGOSLAVIJA - FINSKA 9:1 (2:0)
JUGOSLAVIJA: Čurković, Cvek, Jetić, Belin, Holcer, Paunović, Pešković, Zambata, Musemić, Osim, Džajić.
FINSKA: Nansan; Macipaja, Kioumen; Jaloinen, Haikonen, Numai; Seikkila, Nouranen, Tolva, Toivanen, Lindholm.
SODNIK: Čukov (Bolgarija).
GLEDALCEV 8.000.

Srečanje med Jugoslavijo in Finsko v Beogradu je imelo dve lici: v prvem polčasu so bili domačini sicer v vidni premoči, vendar ni bilo predvajalnih igr, ki so jo pokazali v številnih tekmah, tudi proti precej močnejšim nasprotnikom. V drugem polčasu pa so se Jugoslavi povsem razigrali. Bili so izredno dinamični v napadu, hitri, prirebniki, skušali so se okoliščiti z vsako uporabno žogo, streljali so ostro in često. Razen sedmih golov, ki so jih dosegli v tem polčasu so večkrat zadeli tudi preko in vratnice, poleg tega pa je dobral tudi finski vratar z mnogimi uspešnimi posegi rešil svojo ekipo pred še hujšo katastrofo.

Finci so igrali izredno poštvalno. Zanimivo je, da so vzdržali skoraj enako tempo igre od začetka do konca srečanja, vendar pa seveda tehnično Jugoslavovali. Še zadnje niso bili dorasli. Finski nogometaši so namreč vsi pravi amaterji razen tega pa zadnje čase tudi niso v posebni formi, saj so na pred kratkim zaključili skandinavskem prvenstvu zasedli - zadnje mesto.

OBVESTILA

Namiznoteniški odsek SZ Bor sporoča, da bodo redni treningi igralcev ob torkih in petkih ob 20. uri, v Trstu na stadionu "Prvi maj".
Atletski odsek SZ Bor obvešča vse atlete, da se treningi redno nadaljujejo vsak dan (razen ob sobotah in nedeljah) od 16.30 dalje. Treningi so na stadionu "P. Grezari" pri Sv. Soboti.
SPORTNO ZDRUŽENJE BOR obvešča, da bo odborova seja v petek, 27. t. m. ob 20.30.

V NEDELJO PRVO PRVENSTVENO KOLO

Razpored tekem A lige

1. KOLO (29. 9. 1968)	L.R. Vicenza - Inter	Bologna - Varese	Cagliari - Palermo	Atalanta - Juventus	Napoli - Sampdoria	Roma - Verona	Roma - Fiorentina	Torino - Pisa
2. KOLO (6. 10.)	L.R. Vicenza - Bologna	Florentina - Atalanta	Inter - Napoli	Juventus - Palermo	Pisa - Roma	Sampdoria - Torino	Varese - Cagliari	Verona - Milan
3. KOLO (13. 10.)	Atalanta - Varese	Bologna - Verona	Cagliari - Fiorentina	Milan - Pisa	Napoli - Sampdoria	Palermo - Inter	Roma - Juventus	Torino - L.R. Vicenza
4. KOLO (27. 10.)	Florentina - Milan	Inter - Cagliari	Juventus - Bologna	L.R. Vicenza - Atalanta	Napoli - Roma	Pisa - Varese		
5. KOLO (3. 11.)	Cagliari - L.R. Vicenza	Florentina - Bologna	Milan - Inter	Palermo - Verona	Pisa - Atalanta	Roma - Sampdoria	Torino - Napoli	Varese - Juventus
6. KOLO (10. 11.)	Atalanta - Milan	Bologna - Napoli	Inter - Roma	Juventus - Cagliari	L.R. Vicenza - Fiorentina	Palermo - Torino	Sampdoria - Varese	Verona - Pisa
7. KOLO (17. 11.)	Atalanta - Bologna	Florentina - Sampdoria	Milan - L.R. Vicenza	Napoli - Palermo	Pisa - Iner	Roma - Cagliari	Torino - Juventus	Varese - Verona
8. KOLO (24. 11.)	Bologna - Milan	Cagliari - Torino	Internazionale - Fiorentina	Juventus - Pisa	Lanerossi Vicenza - Napoli	Palermo - Varese	Sampdoria - Atalanta	Verona - Roma
9. KOLO (1. 12.)	Florentina - Verona	Milan - Cagliari	Napoli - Juventus	Palermo - Atalanta	Pisa - Sampdoria	Roma - Bologna	Torino - Bologna	Varese - Milan
10. KOLO (8. 12.)	Atalanta - Torino	Cagliari - Bologna	Florentina - Napoli	Internazionale - Varese	Juventus - Milan	Lanerossi Vicenza - Roma	Pisa - Palermo	Sampdoria - Verona
11. KOLO (15. 12.)	Bologna - Sampdoria	Cagliari - Pisa	Internazionale - Atalanta					

Finsko v prvi je Finska leta 1950 premagala 6:1 s 3:2.
To je bila druga kvalifikacijska tekma za svetovno nogometno prvenstvo v 6. skupini. V prvi je Belgija odpravila Finsko z 2:1. V tej skupini nastopa tudi Španija, s katero se bo Jugoslavija pomerila 27. oktobra na domačem igrišču, pred tem pa bo v Bruslju 16. oktobra nastopila proti Belgiji.

ČSSR-Danska 3:0

KOPENHAGEN, 25. - V izločilnem srečanju svetovnega nogometnega prvenstva je Češkoslovaška premagala Dansko s 3:0 (2:0).
Povratno tekmo bodo odigrali 20. oktobra v Bratislavi.

HOKEJ NA KOTALKAH

Zmağa Follonice za zeleno mizo

Tehnična komisija Italijanske zveze za hokej na kotalkah je registrirala tekmo Pro Follonica-Ignis Oderzo z izidom 5:0. To srečanje Italijanske A lige so preteklo nedeljo prekinili pri stanju 2:2, ker je Ignis zaradi incidentov predčasno zapustil igrišče.

Jürgen Haase

Ameriški črnski športniki zahtevajo odstop Brundagea

NEW YORK, 25. - 21 ameriških črnskih športnikov je v South Lake Tahoe včeraj sestavilo posebno izjavo v kateri pravijo med drugim: «Odstop predsednika CIO (Mednarodnega olimpijskega odbora) Averyja Brundagea je postala nujnost. Temnopolte tekmovalce je namreč zelo prizadela izjava Brundagea neki ameriški televizijski družbi, da bo osebno izključil iz olimpijskih iger vse tiste udeležence, ki bodo v Ciudad Mexico povzročili nerede. Brundage pri tem sploh ni omenjal dejstva, da smo vsi soglasno sklenili, da ne bomo bojkotirali iger.»

Brundage je v odgovor na to izjavo črnskih športnikov dejal, da je hotel s svojim stališčem le potrrditi veljavnost osnovnih principov olimpijske misli in doseči, da bi igre same ne postale torišče za razne manifestacije in proteste.

LAUSANNE, 25. - Voditelji Mednarodnega olimpijskega odbora so resno zaskrbljeni zaradi dogodkov v mehiški prestolnici, ki bi lahko resno ogrozili potek letošnjih olimpijskih iger. Vodstvo CIO je izjavilo, da bodo morali podvzeti posebne ukrepe, če se bodo incidenti v prestolnici še vnaprej nadaljevali. Olimpijski pravilnik namreč zahteva od organizatorja zagotoviti, da ni za časa iger v olimpijskem naselju, ne na ostalih športnih napravah nobenih političnih demonstracij ali drugih podobnih manifestacij. Zagotovilo mora veljati teden pred in po olimpijskih igrah.

ATLETIKA

Predolimpijska predvidevanja

Bo Nemec Jürgen Haase v Mehiki v teku na 10.000 m nepremagljiv?

Najresnejša nasprotnika 23-letnega Nemca bosta verjetno Kenijca Keino in Temu

Olimpijski teku na 10.000 m je nedvomno ena najlepših panog atletskega športa. Ni sicer tako napet kot tek na 100 m z svojimi predetki, polfinalni in finalni, gledalci pa lahko skoraj pol ure občudujejo napor tekačev. Od olimpijskih iger v Rimu, ko se je nemški tekač Grodzki do zadnjega kroga upiral Sovjetu Bolotnikovu, se je tek spremenil. Na igrar v Tokiu smo že videli na delu prave sprinterje, saj se je vse odločilo komaj 20-30 m pred ciljem, ko je Mills prehitel skoraj že nedosegljivega Gammudija.

2300 m. Sodeč po sedanjih rezultatih se lahko za kolajne poteguje bolj malo atletov, vsina pa utegne pripeljati presenečenja in privedi na prva mesta tudi atlete, ki se s svojimi časi ne odlikujejo.
Po daljši nadmoči Avstralcia Clarka, ki se je sicer odražala samo v casih ne pa tudi v zmagah na važnih prireditvah, so letos močno pritisnili Evropejci. Pred kratkim je Vzhodni Nemec Jürgen Haase, komaj 23-letni tekač iz Leipziga, prehitel razdaljo v 28'44" in je popravil evropski rekord Belgijca Roelantsa. Cas Nemca je še daleč od svetovnega rekorda, katerega s 27'39" brani Clarke, predstavila pa napad na olimpijsko zlato. Haase je trenutno najboljši dolgo potekačev na svetu. V družbi znanih tekačev se redkokdaj postavi na prvo mesto in raje pusti, da vodijo ostali. Zobe pokaže dva kroga pred koncem. Najprej se le postavi na prvo mesto brez posebnega pospeška, v zadnjih 400 m pa sprinta. Na tak način je osvojil tudi naslov evropskega prvaka že pri 21 letih. 21. julija je na memorijalu Znamenski v Leningradu skoraj ves čas vodil Sovjet Sviridov, Haase pa je na koncu izredno potegnil. Zadnjih 1000 m pa v 27". Clarke je bil pri svojem rekordnem dosežku z 2'40" precej počasnejši.

Avstralski atlet in Sviridov sta po letošnjih casih skoraj enakovredna, ne eden, ne drugi pa verjetno ne bo zmagovalcev v Mehiki. Clarke in Sviridov bi lahko zmagala le če bi vsilila strahovit ritem, ki bi Haaseja strl vsaj 3 kroge pred koncem. S tako taktiko pa tudi sama tveganja propad že pred ciljem. Možni zmagovalcev je še Keino, drugi za Haasejem v Leningradu. Kenijski atlet ni izrazil sprinter, prednost pa ima zaradi življenja v velikih nadmorskih višinah. Prav zaradi tega bi se lahko Keino posrečilo taktika hitrega ritma precej bolj kot Clarku, Sviridovu ali Maddaru Meeserju. V skoraj istem položaju je tudi Keinov rojak Temu, nevaren pa bo gotovo še Tunizijec

Košarka

Vnuk jugoslovanskega izseljenca najboljši amaterski košarkar v ZDA

Peter Maravić je v lanski sezoni dosegel 1138 košev - Njegov oče Press Maravić je med desetimi najboljšimi košarkarskimi trenerji v ZDA

Jugoslavi imajo vrsto odličnih športnikov, ki so se uveljavili v tujini, nekateri kot izseljenci, drugi kot se naturalizirani državljani dežel, v katerih so se naselili njihovi predniki, tretji kot profesionalci, ki nastopajo v inozemstvu le za določene čase itd.
Tako je bil član ameriške državne smučarske reprezentance ameriški državljan slovenskega porekla Marolt, znani kanadski bovsar Čuvalo (Chuvalo) izhaja po svojih starših iz Dalmacije, ameriški skakalec v višino Stanić (Stanić) je bil tudi po poreku Jugoslovian in je uvedel v to atletsko disciplino celo nov slog.
Inen bi lahko naštel še celo vrsto, ustajamo se pa raje pri zadnjem tujem športniku jugoslovanskega porekla, ki se v ZDA vedno bolj uveljavlja: to je Pete Maravić.

Leto dni je nastopal tudi v profesionalni peterki Eagles v Detroitu, nato pa se je kot pilot udeležil druge svetovne vojne nad južnim Tihim oceanom. Po demobilizaciji je nadaljeval z nastopanjem v profesionalnih košarkarskih klubih v Youngstownu, Ohio in Pittsburghu, istočasno pa je dokončal trenersko šolo in je nato položil še diplomano na visoki šoli za telesno vzgojo.

Press Maravić je postal trener najprej na collegih Wesleyan, Virginia, Davis and Elkins, Clemson in North Carolina, nato pa je prevzel ekipo državne univerze v Luisiani. Postal je eden izmed najboljših znanih ameriških košarkarskih trenerjev sploh in ga danes uvrščajo med deset najboljših strokovnjakov za ta šport v ZDA. Kot strokovnjak v svoji stroki je postal tudi predsednik odbora za košarkarska pravila pri zvezi ameriških trenerjev.

Press Maravić ima dva sina: starejši Ronnie je mornariški narednik in je trenutno v Vietnamu, mlajši

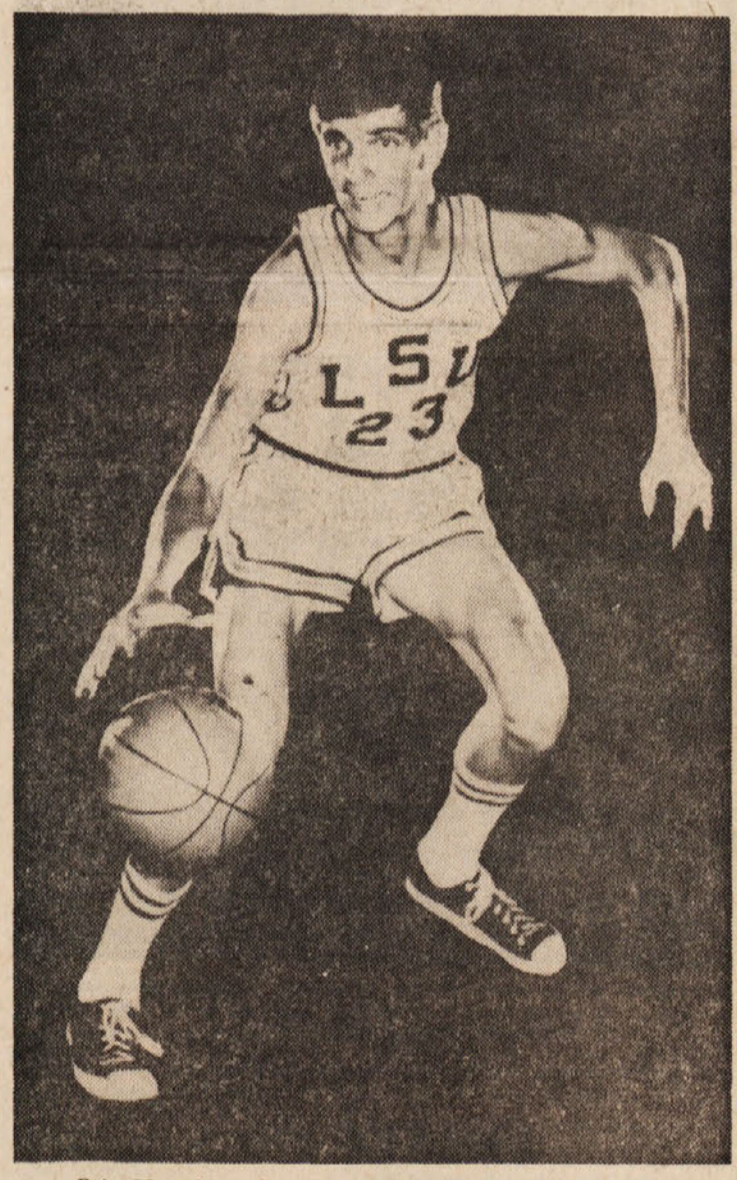
Gammudi, ki letos študi v močmi in se pripravlja doma ter v francoskem visokogorskem športnem središču Font Romeau na veliko preizkušnjo. Od Evropejcev prideta v poštev že prejemljeni Maddar Meeser, ki ni ravno slab v sprintih in tudi Sovjet Mikitenko. Za bivšega evropskega rekorderja Roelantsa in za zmagovalca v Tokiju Millsa velja skoraj ista pesem. Obema se že zračajo oglasi leta in v odličnih trenutkih se ne znajdetta prav posebno.
Novozelandska tekača MacGuire in Maddard sta med našo zimo dosegla odlična časa pod 28'20", gre pa gotovo za klasična predstavnik dolgo potekačev, zmožnih hitrega in enakomernega ritma, vendar brez sprinterskih lastnosti.
V južni Ameriki imajo tudi tekača na katerega računajo, vendar vse manj Alvaro Mejia (Kolumbija) je v Mehiki že zmagal na predolimpijskem tekmovanju, sedaj pa so ostali specialisti vse bolj pripravljivi, Mejia pa ni dosegel nič posebnega in dejstvo, da stalno živi na visokih andskih planotah mu ne daje več take prednosti.
Kdo bo torej zmagal? Na prvem mestu mladost Haaseja pred Keinom, Temujem, Mikitenkom in drugimi.

Letošnji najboljši časi na svetu:
Haase (NDR) 28'4"
Keino (Kenija) 28'6"
Clarke (Avstralija) 28'6"
Sviridov (SZ) 28'9"
Mikitenko (SZ) 28'12"
Maguire (N. Zel) 28'15"
Maddard (N. Zel) 28'17"
Alanov (SZ) 28'23"
Temu (Kenija) 28'27"
- lin -

HOKEJ NA TRAVI

Poraz Italije

RIM, 25. - V srečanju reprezentanc pod 23 leti je v Rimu Indija v hokeju na travi premagala Italijo z 2:0 (2:0).

Pete Maravić, najboljši ameriški amaterski košarkar

B. TRAVEN

General iz džungle

Zdajci se je približal Coronel, ki je tudi uril možarje, in je hotel sklicati nove skupine. Ogledal si je štiri možakarje, si zvil cigareto, a ni znil nobene.
«S katero finco ste?» je vprašal Profesor.
«Las Margaritas.»
«Kdo pa je vaš gospodar?»
«Naš gospodar?»
«Da, vaš gospodar.»
«Naš gospodar je, je, naš gospodar je don Fernando, da, on je naš gospodar.»
«In kako se piše?»
«Sosa, don Fernando Sosa.»
«Torej ste prišli sem, da bi nas peljali na svojo finco in da bi tam finco razdelili med vas peone?»
«Tako je, jefecito. Zato sem prišel sem. In o tem smo se hoteli pogovoriti z vašim poglavarjem.»
«Sedite se lepo k ognju, je dejal nato Profesor med rezanjem, ki je bilo na pol podobno nasmehu gospodine, ki dobi nepričakovane obiskovalca za večerjo in ima samo pogrete ostanke od kosila, ker je pralni dan, na pol po doben rezanju satana, ki stoji pri vratih, ko pride nova pošiljka, in opazi med prišleki kakega pol tučata metodiščnih pridigarjev in kak tučat posušenih tercijalk. Da, sedite lepo k ognjčku Gotovo ste utrujeni od dolge poti. Muchachosi vam bodo dali fižol, koruzne mlince in kavo. To je najboljšje, kar vam lahko ponudimo.»

Profesor se je sprehodil do skupine možakarjev, ki jih je Andreu učil brati in pisati.

«Andrucho,» je nevljivo dejal, «stopi tja k štabnemu ognju. Mislim, da smo dobili chinches, stenice v taborišče.»
«Kako misliš to, Profesor, chinches?»
«Ali veš, kje je finca Las Margaritas?»
«Približno. Ko sem bil še voznik, smo pogostokrat vozili blago za don Susana na finci Las Margaritas.»
«Tako, torej don Susano je finquero na finci Las Margaritas. Mislim sem, da se piše don Fernando Sosa.»
«Čemu bi se pisal don Fernando, če pa mu je ime don Susano?»
«To sem si mislil. Ali poznaš finco Las Margaritas?»
«Še nikoli nisem bil tam. Blago za Las Margaritas smo zmeraj pripeljali samo do Balun Canana, ker je pot do Las Margaritas ozka in slaba in ne morejo po njej voziti. Finca je pošiljala svoje gonjače v Balun Canan po blago, ki so ga potem prepeljali na mulah do fince. Morda je kakih šest do osem milj od Balun Canana.»
«Katero narečje pa govorijo peoni na finci Las Margaritas?»
«Tam govorijo tojolabal in špansko. Med seboj in v kolibah govorijo seveda samo narečje tojolabal.»
«Ali si prepričan, da vsi peoni, ki živijo na finci Las Margaritas, kljub temu razumejo narečje tojolabal, čeprav razumejo in govorijo špansko?»
«Vsi, brez izjeme. Celo don Susano precej dobro lomi tojolabal, oskrbnik in nadzorniki pa govorijo to narečje prav tako dobro kot peoni. Saj so vsi iz tistega kraja, tam rojeni in tam odrasli. Oskrbnik je nezakonski sin don Susana, ki ga je imel z neko tojolabalco. Še več otrok je imela z njim, z don Susanom mislim. In čeprav je že nad dvajset let civil-

no in cerkveno poročen z doño Paulino iz Balun Canana in je imel tudi z njo kakih devet ali deset otrok, je vendar vsak drugi dan popoldne pri svoji dobri stari Soledad, ki ji je dal postaviti lep jacal, kočjo, ji dal zemljo in ji daje dva tucata prašičkov o svetih treh krajih, los Reyes. Tudi denarja ji daje.»

«Ti, vse to me ne zanima.»
«Zato, da bi razumel, da ni nikogar na finci Las Margaritas, ki ne bi razumel tojolabala.»
«To sem hotel vedeti. Štirje tički so prišli. Le tega ne vem še za gotovo, kdo jih pošilja, ali guverner ali finqueros ali rurales ali federales. Stopi no malo semkaj in si jih ogled in govori z njimi po tojolabalsko.»
«Dosti ne vem po tojolabalsko, ker sem Tseltelec. Vem pa dovolj, da bi ugotovil, če so peoni z Las Margaritas.»
Profesor in Andreu sta počasi odšla k ognju, kjer so štirje možje sedeli in jedli, medtem ko je kakih deset muchachosv čepelo naokoli in se deloma pogovarjalo z njimi, deloma pa kadilo in se pomenkovalo med seboj.

V armadi je bilo nad trideset ali štirideset Indijancev iz plemena Tojolabal, morda celo muchachosov, ki jih je gospodar fince Las Margaritas prodal na monterije v džunglo ali pa so bili zbežali s fince. Toda težavno bi jih bilo zdaj iskati in vrhu tega morda ne bi dobro razumeli, kaj želi Profesor od njih. Andreu je bil vsekakor najprimernejši za to, da bi pretipal štirim obiskovalcem obisti.
Stopil je kot po naključju k ognju in si zvil cigaro. Potem se je sklonil k ognju in pobral tlečo vejo. Ne da bi se ozrl na koga izmed njih, je glasno dejal v narečju tojolabal: «Zapustili ste svojo finco, kajne?»
Štirje možje so mirno jedli naprej in zdaj pa zdaj znilo kako besedo muchachosom, ki so z njimi špansko govorili. Zdajci se je Andreu, ki se je bil medtem dvignil in potegnul dim iz cigare, naravnost obrnil na enega izmed štirih,

ki mu je bil najbližji. Spet je spregovoril po tojolabalsko:

«Ali imate še zmeraj na finci starega arriera, gonjača mul, ki se je vedno napil v Balun Cananu, ko je prišel po tovor?»
Zastopnik skupine je zdaj spoznal, da misli njega in da mora odgovoriti. V zadregi je bil in stisnil je obraz skupaj, kakor da mora premisliti. Potem je plaho dvignil pogled od tal in poiskal z očmi Profesorja, da bi videl, če ta poslušaa. Profesor je stal ob strani in se pogovarjal z nekim muchachom, ne da bi prešlinal niti ene njegove besede ali spregledal kako njegovo kretnjo.

Naposled je spregovoril tisti, ki je govoril v imenu štirih obiskovalcev. Dejal je s kislim smehom: «Zelo dolgo pot imamo za seboj, amigos, tako je.» To je povedal po špansko in skušal tvoriti glasove globoko v grlu, kakor večinoma delajo Indijanci, ki so navajeni svoje govornice.
«Ja, to sem si kar mislil,» je dejal na to Andreu, to pot v dobri španski, «to si lahko kar mislim, zato sem tudi vprašal. Zelo dolga pot.»
Andreu se je spet pripognil in si vnovič prižgal cigaro. Ta je sicer dober gorela, a se je hotel o nečem, kar je bil opazil pri voditelju te skupine, se popolnoma prepričati. Krepko je potegnil dim iz cigare in počasi stopil k Profesorju. «Ali govorijo po tojolabalsko?» je vprašal Profesor.
«Povej mi: ali si že v vsem svojem življenju videl uboga peona, ki bi imel zobe plombirane z zlatom?»
«Ali imajo zobe z zlatom plombirane? Tega nisem opazil.»
«Jaz pa sem. Poleg tega ne razumejo niti besedice po tojolabalsko.»
Profesor je določil tri muchachose, da bi nadzorovali štiri obiskovalce, toda tako nadzorovali, da tega ne bi opazili. Če bi pa hoteli vstati, naj kar vstanejo, toda nikakor jih ne bi smeli izpustiti iz oči in bi morali brezpogojno preprečiti, da ne bi ti štirje možje zapustili taborišča.

(Nadajevanje sledi)